Tii te Paulo
nge céii lépwo
Roma
Atabuhi ko a tii

Woo na e tii a tii ce?

Wo Paulo, pa apostolo. Hiwon ni acéihi na lé mu pelen, na lé ne ngen ni bwocu telé, te lépwo béélé ne Rome (pwahamii tii 16).

E tii éniile?

Ha a jo 57. E tii mu Korénit wo Paulo, ha a béciéhe ni bwo engen den, ânebuhe a bwo mwojuia ten mwo ne Iérusaléma. (Omehi a tii *Apostolo* 15.25–31.)

E tii me dee?

Te lépwo apulie ha a pwomwo ubwo Rome, li lé téne a Pwooti Wâé, ke li lé céihi ne kon. (Time uce wo Paulo na e pipatemehi telé.) Hiwon mu kolé, nina time lé uce Juif. (Omehi 1.13; 11.13,30,31.) Kehe pwo lépwo béén mwo na te lépwo Juif. (Omehi 2.17; 7.1.) Lé pitapitilé wo lépwo acéihi ne he ni pwomwo. (Omehi a pwahamii tii 16.)

É ko ade na e tii?

Wo Paulo, ke e habwii tenye a bwomune a céihi tenye ne he Iésu Kériso. Ke e habwii tenye mwo a bwopwonen me e celuimikenye wo Padué, ke e ne tenye a mulie dieli mwo ne pelen.

Wieli pwo ace pipééle hadenii ni acéihi na lé Juif, me nina time lé uce Juif. E habwii wo

Paulo pie, ete lépwo Juif a piapwo na iitihi mu ko Padué, kehe icehi ana é jenaa, ke e hegi ati ni apulie na lé âbé céiieng, kehe time e uce pipwoinen ne ko ni apulie.

E pwopune te lépwo acéihi wo Paulo, beme lé mulie ha a mulie na mwomwon ke juuju. A céiu mwo, ke e paténe lépwo acéihi ne Rome pie, e bo mu pelelé, hemepie e bo â Espagne (1.10−13; 15.22−28).

Ade ace âne a tii ce?

A tii ce, ke e habwii ehi a bwo celuimikenye te Padué: Ânebun, ke genye tai mu ha a ta, ke genye ucéihi a cuhinaado na te junihe ubwo, na e bo ne wo Padué (pwahamii tii 2—3). Kehe icehi ana te junihe ubwo a pipwoééhe tice ja kon den me denye, ke e celuimikenye koja ni ta pwo tenye, hemepie genye céihi ne kon. Weengaa a bwo niimihinaado ten ânebun, ke e pacuwohi jenaa. Ke e pwo me e pipwaadeniin bé wo Iésu Kériso, he e pineeng, beme e pwocuhi ni cuhinaado tenye, he e mele ne ko a kuricé (3.23). É mu ko anaa kuti, ke wo Padué, ke e pwo me wogenye ni apulie na nye mwomwon ne he pwahamiin, ke e pwo me pwohewiin heme time genye mu uce pwo celi ta. Wonaa cehi, mu ko ana e pwo wo Kériso, ke genye hegi heme genye céihi ne kon. Time uce é mu ko aceli wâé celi nye pwo, ai ace bwo piténedehi nen denye ace céiu patén.

E béhabwiinen tenye wo Abérama, pa apulie na piubwo nang ne pele lépwo Juif. A mulihen, ke e pajuujuhi ana e pii wo Paulo. Be e céihi ne

ko Padué wo Abérama, ke wo Padué, ke e pwo me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin (pwahamii tii 4).

É mu ko ana e pwo wo Kériso, ke e tahagéi a junuu a ta ne he ni mulihenye wo Padué, ke e caa tuwokenye, beme nye mulie ha a mulie na mwomwon. O time bo uce tautikenye mwo. Be e caa pii beetihi pie, wogenye, ke ni apulie ten na wâé genye ne he pwahamiin (8.1). Ke te tice naado celi jan me pineitéékenye koja a pipwoééhe ten (8.38).

É mu ko anaa kuti, ke wâé heme nye pipatupwokenye ati ne ten, beme nye pwohewii a âpwailo na mulip, na te junihe wâé ten. Be weengaa kuti a ju pwopwoiitihi, na jan me nye ne ten (12.1).

Nye mulie he ni mulie na pwoiipihi: Nye piténede nina e mu huîilé a pihuô ne he ni amu (13.1); nye nemwo tauti me pipii lépwo acéihi béénye (14.4). Nye picani ne ko ni béén na time uce téele mang ni céihi telé. Ke genye pwo celi wâé telé, ke genye picani telé, me pamwoiuhi ni céihi telé (15.1).

A bwomune a tii Roma

Pipwobwocu me a pwonime Paulo *(1.1−17)*
Genye te tai pwo nina ta *(1.18—3.20)*
Genye mwomwon mu ko a céihi tenye *(3.21—5.21)*
A mulihenye na mwo coho *(6.1—8.39)*
A bele Isaraéla me ni béé bele *(9.1—11.36)*
A cémun ko a mulihenye *(12.1—15.13)*
Bénebwéne pwooti me a pipwobwocu *(15.14—16.27)*

Pipwobwocu

[1] Woéo Paulo, pa eabwé te *Kériso Iésu, ke é
pwotii lé [céiikewé ni acéihi roma]. E todeéo wo
Padué, beme é apostolo. Ke e pipégaliéo beme é
pii beetihi a *Pwooti Wâé ten [2] na e caa te mi pii
beetihi ânebun, be e pwo me lé pipwaadeniin
bé ne ni *péroféta ten, na lé tii ne he ni *tii
iitihi: [3] a Pwooti Wâé ko pa Naîn, wo Iésu Kériso,
[Padaame henye]. Te pa apulie pwohewiikenye*,
be pa piebehi pa daame *Davita. [4] Kehe e habwii
wo Padué pie, wo pa Naîn, he e pwo me e mulie
cemwo mu ha amele ko a junuu a *Jenen Iitihi†.
[5] E etiéo wo Padué, beme é‡ apostolo te Kériso.
Ke a penem dong, ke me é pii beetieng, ne te ati
ni bele, beme lé céihi ne kon me piténedeeng.
[6-7] Wogewé mwo, lépwo Roma, ke geé béé
lépwonaa, be te junihe eânime Padué tewé, ke e
caa todekewé wo Iésu Kériso beme geé mulie me
den. Wâé heme e mu pelewé a *pipwoééhe tice
ja kon me a péém, na e âbé mu ko Padué henye
me Padaame Iésu Kériso. Adéikewé!

Nime Paulo me e caniêlé

[8] É tabuhi ko a pipwo-olé te Padué hung, mu
kowé ati, ne he nii Iésu Kériso, be caa te ju
jepule pitihi a bwohemwo a céihi tewé. [9] Ke e te
temehi wo Padué pie, é tee niimikewé ne he ni
pwopwoiitihi tong. Weeng pana é pipwoeabwé

1:1 1.1 Apostolo 9.15 **1:2** 1.2 Roma 16.25−26 * **1:3** 1.3 Te pa apulie pwohewiikenye—Grek: Ne ha a éé apulie. † **1:4** 1.4 Ai, E habwii pie pa Naîn na te junihe pwojunuun… **1:5** 1.5 Apostolo 26.16−18; Galat 2.7−9 ‡ **1:5** 1.5 É—Grek: Geme. Omehi *note* ko 2 Korénit 1.6. **1:6-7** 1.7 Nombres 6.25−26

ten, ati ha a pwonimung, na é pipatemehi a
Pwooti Wâé ko pa Naîn.
10 É te cuwo ko ileeng pie, me é cedikewé,
hemepie te nimen. 11 Be te junihe nimung me
é alikewé, beme é ne tewé ni âpipati na e âbé
mu ko a Jenen Iitihi, beme pwo niihewé, 12 ke
me genye bo pipamwoiukenye ko ni céihi tenye
[ne ko Kériso].
13 Tuiebé jenaa, ke time uce jan me é âdé
céiikewé. Kehe icehi ana wâé heme geé temehi,
wogewé lépwo bééng ne he nii Kériso, pie, caa
te junihe hiwon ni bwo niimihi nen dong pie, me
é pwo. Be wâé tong me é alihi ce acehi ni penem
dong ne pelewé, pwohewii a bwo alihi nen dong
[ne pele lépwona time lé uce *Juif] ne he ni béé
amu.
14 Be é te junihe niimi ati ni apulie: lépwona
lé pwohewiikenye, me lépwo béén na te pi-ité
ni bwomu tenye me woélé§; ke ni apulie na lé
cémun, me ni béén na mwo time lé uce cémun.
15 É mu ko anaa, na te junihe nimung me é
cedikewé ne *Rome, beme é pipatemehi a Pwooti
Wâé ne pelewé.

A âne a Pwooti Wâé

16 Time uce tanim jo me é pipatemehi a Pwooti
Wâé. Be a junuu Padué na me e *celuimi ati nina
lé céihi: mi ni Juif ânebun, ke bo ni béén alece.
17 Be e habwii tenye na a Pwooti Wâé pie, wo

1:10 1.10 Apostolo 19.21; Roma 15.23 **1:13** 1.13 Apostolo 19.21 § **1:14** 1.14 Lépwona lé pwohewiikenye, me lépwo béén… Grek: Lépwo Grek me lépwo Barbare. **1:16** 1.16 Maréko 8.38; Apostolo 13.46; 1 Korénit 1.18–24 **1:17** 1.17 Habakuk 2.4; Roma 3.21–22

Padué, ke e pwo me lé mwomwon wo lépwona lé céihi ne kon. Ke a céihi telé naa, ke caa te jan. Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Wo pana e céihi ne ko Padué, ke mwomwon nang ne he pwahamiin, ke e kon a mulie*[*]. *Habakuk 2.4*

genye te tai pwo nina ta

(Pwahamii tii: 1.18—3.20)

18 E habwii wo Padué, mu âda he *miiden, a
pwo-okéé kon ne ko ni apulie, na ta jélé. Be é
mu ko ni bwomu telé na ta, ke lé pwobwonihi a
juuju me e penem.

19 Be caa te ju pwaale ne kolé aceli genye
ko temehi mu ko Padué, be weeng na e caa
patemehi telé. 20 Be mepie time genye uce alieng
ko lupwo naamiinye, kehe e pihabwiieng ehi ne
he ni naado na e pwo mu ha atabuhi kon. Be e
ne a miiden me a bwohemwo, me ati ni naado
na e pwon. Ke jan me nye alihi pie, e te junihe
piwéden, ke pwojunuun dieli mwo. 21 [Ke caa te
tice bwopwonen me lé pipwopailé] be lé caa te
temehi Padué, kehe time lé uce pipaunueng, me
pipwo-olé ten, kehe nina me nye pwo me den.

Be lé pipatieden ne ha a melepiing, ke piti-
cenaado ne ko ni bwo niimihinaado telé. 22 Lé
niimihi pie, lé pitemang, kehe icehi ana lé piolo.
23 Be lé jéilé ne ko Padué, na e mu dieli mwo ne
ha *a wâé ten, beme lé pipaunu ni *démenaado

---

[*] **1:17** 1.17 Wo pana e céihi…ke e kon a mulie—Grek: Wo pana e mwomwon mu ko a céihi, ke e o mulie. **1:19** 1.19 Apostolo 14.15−17, 17.24−28 **1:20** 1.20 Job 12.7−9; Psaume 19.2 **1:21** 1.21 Éféso 4.17−18 **1:22** 1.22 Jérémie 10.14; 1 Korénit 1.20 **1:23** 1.23 Deutéronome 4.15−19; Psaume 106.20

na o tieden: ni déme apulie, me ni meni me ni
wota, me ni bwien.

E nelé wo Padué

24 É mu ko anaa, na e nelé wo Padué, me lé te
pwo ni huô na ta, na nimelé kon. Ke lé pwotahi
ni éélé, ke lé pipatanimilé mwo. 25 Ke lé ne Padué
na e juuju, ke lé téte cehi ni duéé hauli†. Ke lé
pipaunuhi ni naado na e tabuhi. Kehe [wogenye,
ke] wâé heme nye *adéi Padué dieli mwo! Amen!
26 É mu ko anaa, na e te nelé wo Padué, beme lé
te âcehi ni pwonimelé na tanim. Be ni toomwo,
ke time lé uce pule me ni aiu, kehe lé te pule imi
mwo ni toomwo, kehe time nye mu uce wonaa.
27 Ke te piwien ne mwo ko ni aiu, be caa te time lé
uce pule imi ni toomwo; be lé âcehi nina nimelé
kon na mwiihi, ke lé te pule imi mwo ni aiu! É
mu ko anaa, na lé te hegi mwo a cuhinaado telé
ne he ni éélé, mu ko ni ta na lé pwo.
28 É he time uce nimelé me lé temehi Padué, ke
e te nelé me lé te âcehi ni pitemang delé na time
uce mwomwon, be lé pwo nina me time nye uce
pwo. 29-31 Te ju oba jélé ati ko a ta:

Lé cibehede, ke lé pipii delé;
Ke nimelé ko ni de ni béén, ke lé pipwokon;
Ke lé pipwohuô te ni béén;
Ke lé pijeta kolé, ke lé pipééle;
Ke lé cihe me ta ne kolé;
Ke lé okéé die ko ana lé taunuhi apulie;
Ke time lé uce piténede ni nyaa me caa telé;
Ke time lé uce pajuujuhi ni *piapwo telé;

† **1:25** 1.25 Duéé hauli—Grek: Ana gele. **1:27** 1.27 Lévitique 18.22, 20.13; 1 Korénit 6.9

Ke time lé uce paciiti Padué, ke lé cubwonieng.
Ke te tice pwonimelé, ke te tice pipwoééhe kolé;
Ke lé tee cuwo ko tooli ati ni bwopwonen me lé pwo nina ta.

32 Ati lépwona lé wonaa, ke e pii wo Padué pie
lé bo tai mele, be anaa a bwo tautinaado ten na
mwomwon. Ke lé caa te temehi anaa, kehe icehi
ana time lé uce pipéce ne kon. A céiu mwo, ke lé
te pamwoiu mwo ni béén beme lé te pwohewiilé!

2

A tautinaado te Padué

1 Wogo na go tauti ni béén [na é mwo ko piilé]
kehe go teko pipwohewiilé mwo! Me go tautilé,
ke te wogo na go teko pitautiko mwo. 2 Ke genye
caa te ju temehi ehi pie, e mwomwon wo Padué,
heme e tauti ni apulie na lé wonaa.

3 Ke wogo, pana go teko pwohewiilé, ke go teko
tautilé. Ke woté? Go ko niimihi pie, go o te cela
ko a tautinaado te Padué? 4 Kona time go uce ko
alihi pie, e te junihe picani ne kom wo Padué,
ke te junihe wâé nang ne kom? Go teko pé me
piticenaado ne ko ninaa? E wonaa wo Padué, be
nimen me go pitaatééhi a mulihem.

5 Kehe time uce nimem me go temehi, be te
junihe mwoiu a punim! É mu ko anaa, ke go te
ucéihi a cuhinaado tem. Be é ha a Tan [na e caa
pipégali wo Padué] ke e o habwii a okéé ten ne

2:1 2.1 Mataio 7.1–2; Ioane 8.7 **2:4** 2.4 Éféso 1.7; 2 Pétéru 3.15

kom, ke e o tauti ni apulie ha a juuju. 6 «Ke e bo
te muko pétaapwo ne ce cemelé, ne he ni muko
pétaapwo bwo penem delé.»

7 Mepwo é ne ko ni béén, ke lé hane me lé pwo
celi wâé, beme e piwâélé wo Padué*. Ke lé hane
a *adéihi ten, me a mulie na tice anebwén kon
ne pelen. Ke wo Padué, ke e bo pwo me lé mulie
ne pelen dieli mwo.

8 Kehe ni béén, ke lé pwobwonieng, ke time lé
uce piténedehi a juuju, ke lé te cuwo ko pwo ni
huô na ta. Ke wo Padué, ke e bo habwii a okéé
kon na ubwo, ke e bo pwocuhinaado telé.

9 A apwohi me a mwoti, ke e bo tupwo ne ko
ati nina lé pwo nina ta: ni *Juif ke ni béén mwo.
10 Kehe *a wâé, ke a adéihi, ke a péém, ke bo
ni de ati ni apulie na lé pwo nina wâé: ni Juif
ke ni béén mwo. 11 Be wo Padué, ke time e uce
pipwoinen ne ko ni apulie.

Piwien hemepie pwo patén, ai tice patén

12 Wo lépwo Juif, ke etelé ni *patén de Moosé,
ke hemepwo é ne ko ni béé apulie, ke te tice telé
ni patén. Kehe te piwien ne kolé. Be heme lé
pwo ana ta, ke e o tautilé wo Padué, ke e bo
pwocuhinaado telé. Kehe a cuhinaado te lépwo
Juif, ke o âcehi ni patén na etelé†.

2:6 2.6 Psaume 62.13; Proverbes 24.12; Mataio 16.27; 2 Korénit 5.10 * **2:7** 2.7 Beme e piwâélé wo Padué—Grek: Lé hane a wâé. **2:8** 2.8 2 Tésalonik 1.8 † **2:12** 2.12 Grek: Ati nina lé pwo nina ta, heme time uce etelé ni patén, ke lé o mele heme time uce etelé ni patén. Ke ati nina lé pwo nina ta ne haahi ni patén, ke o tautilé âcehi ni patén.

13 Be time uce nina lé tabemi ni patén, na lé
*mwomwon ne he pwahamii Padué, kehe nina
lé piténedehi.

14 Nina time lé uce Juif, ke time lé uce temehi
ni patén de Moosé. Kehe icehi ana heme lé mulie
ne ha ana e pii ne ni patén, ke pwohewiin heme
te woélé ni patén. 15 Ke lé teko habwii pie, teko e
he pwonimelé ni patén. Ke e te *pajuujuhi anaa
na a *pwocihe na e âbé mu he ni pwonimelé. Be
é he ni béé benaamwon, ke lé te pitautilé mwo,
ke é he ni béé benaamwon, ke lé te pipwopailé
mwo.
16 Genye bo alihi ehi, ha a Tan na e bo tauti
ni apulie hen wo Padué. Be e ne me e tauti nina
neduwohi ne he pwonime ati ni apulie wo Kériso
Iésu. Ke weengaa a Pwooti Wâé na é pipatemehi.

A bele Isaraéla me ni patén

17 Wogo, pana go Juif, ke go mu pwo ni patén,
ke go pipii dem ko Padué hem. 18 Ke go pii pie,
go temehi ana nimen kon; ke lé picani tem ni
patén me go pwo nina wâé, ke me go temehi
ace bwo engen dem. 19 Ke go niimihi pie, wogo
pa apipé ni bwi, ke go pwéélang de lépwona lé
mu ha a melepiing. 20-21 Ke go picaa lépwona
time lé uce temehi me lé pwo celi wâé. Ke go
pacémuni lépwona mwo time uce pwo niihelé‡.
Be go niimihi pie, etem ace bwo temehinaado,
me a juuju, celi e âbé mu ko ni patén.

2:14 2.14 Apostolo 10.35 **2:20-21** 2.20 2 Timoté 3.5 **2:20-21** 2.21 Mataio 23.3−4 ‡ **2:20-21** 2.20−21 Lépwona mwo time uce pwo niihelé—Grek: Lépwo cuwo nahi ewa.

Aje! Kona time go te pipacémuniko kona
woté? Ke go pii te ni béén pie, me lé nemwo
bune, kehe wogo, ke go te bune! 22 Ke go paciitihi
a bune toomwo, ke go te bune toomwo! Go
téétihi ni duéé hauli, ke go bune nina e he ni
*mwaiitihi telé§! 23 Go pipii dem be e mu kom
ni patén, kehe icehi ana time go uce piténedehi!
Ke go pwotahi ne ko Padué ko ni huô tem.
24 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Wonaa mu
tewé, me lé pipii me ta a nii Padué ne nina time lé
uce Juif.* *Ésaïe 52.5*

A ju tegoop

25 Heme go pwo ana e pii ne ni patén, ke
junaado a *tegoop. Kehe icehi ana mepie time
go uce piténedehi ni patén, ke o te piticenaado
ne ko a tegoop.
26 Wo lépwona [time uce lépwo Juif, ke] time
uce tegoop jélé. Kehe icehi ana me lé te
piténedehi ni patén de Padué, ke e te alilé wo
Padué, me pwohewii nina tegoop jélé. 27 O woélé
na lé bo tautiko, wogo [pa Juif] na tegoop go. Ke
go o hegi a cuhinaado [na te junihe ubwo]. Be
go te temehi ni patén, kehe icehi ana time uce
nimem me go piténedehi.
28 Time nye uce Juif wonaa mu ko nina nye
alihi ko ni naamiinye. A ju tegoop, ke time uce

---

§ **2:22** 2.22 Go bune nina e he ni mwaiitihi telé—ai Time go uce éewo ko ni naamuunaado na iitihi. Wieli wo lépwo béé Juif, ke lé icuhi ni deme duéé na e âbé mu he ni béé mwaiitihi, te lépwona time lé uce céihi ne ko Padué. A naado na iitihi ne he ni patén. Omehi Deutéronome 7.25. **2:24** 2.24 Ésaïe 52.5 **2:26** 2.26 Galat 5.6

ana genye alihi ne ko a éé apulie. 29 Kehe wo pa
ju Juif, ke pana e Juif mu jengedé ne kon; ke a ju
tegoop, ke a pwonimen. Ke e âbé mu ko a Jene
Padué, kehe time uce é mu ko ni patén na tii. Pa
ju Juif, ke time e uce hegi a pipwoun mu ko pa
apulie, kehe é mu ko Padué.

3

Te junihe mwomwon ana e pwo wo Padué

1 Kona ade aceli piwéden ne ko pa *Juif koja ni
béén? Kona te junihe pwonaado ne ko a *tegoop?
2 Éa, te junihe wâé ne kon, ne he ni naado na
hiwon. Be wo Padué, ke e mi ne te lépwo Juif a
pwooti ten, beme lé wéihi.
3 Hemepie ce béé Juif, ke me time lé uce cile
nina lé caa te mi pii ânebun, ke kona wo Padué,
ke time e o uce cile nina e caa te mi pii ânebun?
4 Uhuu! Be mepie lé gele ne ni apulie, kehe e te
mwomwon wo Padué, ke e te penem ha a juuju.
Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

Me go cihe, [go Padué]
ke go cihe ha a juuju.
Lé o tai temehi a pwooti tem.
Mepie lé tautiko, ke go te piwéden
koja nina lé tautiko.

Psaume 51.6

5 Mepwo é ne ko ni huô tenye na ta, ke lé habwii
pie, te tice ta ko Padué. Ke é mu ko anaa, ke lé
pii ne ni béén* pie: «Time uce wâé, hemepie e

2:29 2.29 Deutéronome 30.6; Kolosé 2.11 **3:4** 3.4 Psaume 51.6
* **3:5** 3.5 Lé pii ne ni béén—Grek: É cihe pwohewii ni apulie.

pwocuhinaado tenye wo Padué, [be ni huô tenye
na ta, ke e habwii a bwo wâé nang]!» 6 Ûhu!
Be hemepie time e uce mwomwon wo Padué, ke
kona e o woté ko ace bwo tauti ni apulie pwo
bwohemwo?
7 [Ke wieli go niimihi pie]: ‘É mu ko a gele
tong, ke me e tuiebeele a juuju te Padué, ke me
e habwii *a wâé ten, ke é ko ade na e mwo tee
pwocuhinaado tong?’
8 [Ûhu. Go nemwo pii anaa. Be te pwohewiin]
heme nye pii pie «Genye pwo ana ta, beme e wie
a wâé.»

Kehe pwo ni béén na lé pipé ne kome pie, geme
pii anaa. Ke lé te ju hane me lé pwocuhinaado.

Te tice pace céiu apulie celi e mwomwon

9 Genye o pii pie woté, ne ko wogeme lépwo
Juif? Kona geme piwéden koja ni béén [ne he
pwahamii Padué]? Ûhu! É caa habwii tewé pie:
wo lépwo Juif me lépwona time lé uce Juif, ke lé
tai mu ha a pihuô te a ta. 10 Be caa te tii ne he ni
tii iitihi pie:

Te tice pace céiu apulie
celi e mwomwon
ne he pwahamii Padué.
Te tice paceli te ju céiu nang!
11 *Te tice pace céiu apulie*
celi e hane a juuju.
Te tice paceli e hane Padué!
12 *Lé te tai jéilé ne ko Padué,*
be tai ni apulie na ta jélé.

3:9 3.9 Roma 1.18—2.24, 3.23 **3:10** 3.10 Psaume 14.1−3,
53.2−4

Te tice paceli e pwo aceli wâé.
Te tice paceli te ju céiu nang!

Psaume 14.1−3

13 *Me lé cihe, ke te junihe ta;*
be piapwong ni upehelé.
Ke lé pipwohuô te ni béén.

Psaume 5.10

Ni pwooti na lé pii,
ke mucenihi ni apulie.
Be e pwolé a tabepwo ni bwien.

Psaume 140.4

14 *Ubwo a apwohi ne pwolé,*
ke cunu genye ko ni bwo cihe telé.

Psaume 10.7

15 *Lé te ju téte,*
me lé â taunuhi apulie.
16 *É he na lé â lang,*
ke lé pwotahinaado.
17 *Time lé uce temehi*
a pwaadeni a péém.

Ésaïe 59.7−8

18 *Be time lé uce paciiti Padué.*

Psaume 36.2

19 Mepwo é ne ko ni patén, me ni pwooti na
e hen, ke e mi ti ko lépwona e ne me delé ni
patén, [wo lépwo Juif]. E habwii ati ni huô te ni
apulie, na time uce *mwomwon ne he pwahamii
Padué, ke e bo tautilé kon. Ke o te tice pace céiu
apulie pwo bwohemwo celi jan me e pipwopain.
20 Be te tice pace céiu apulie celi me e pii pie,

3:13 3.13 Psaume 5.10, 140.4 **3:14** 3.14 Psaume 10.7 **3:15** 3.15 Ésaïe 59.7−8 **3:18** 3.18 Psaume 36.2 **3:20** 3.20 Psaume 143.2; Roma 7.7; Galat 2.16

mwomwon nang ne he pwahamii Padué, ko ace bwo piténedehi nen den ni patén. Be a ju penem de ni patén, ke me lé temehi ne ni apulie pie, woélé ke ta jélé.

genye mwomwon mu ko a céihi tenye

(Pwahamii tii: 3.21—5.21)

21 É jenaa ni, ke e caa habwii wo Padué a bwop-
wonen, me genye mwomwon ne he pwahamiin.
É he e te pwo, ke te tice patén. Be ni *patén de
Moosé, me ni pwooti te lépwo pérooféta, ke lé te
ju *pajuujuhi cehi nina e pwo wo Padué. 22 Be wo
Padué, ke e pwo me lé mwomwon ne ni apulie
mu ko a céihi telé ne ko Iésu Kériso. Ke e te pwo
te ati ni apulie na lé céihi ne ko Kériso, be te tice
pipwoinen hadeniilé.
23 Be nye tai pwo nina ta, ke tai wogenye
ité koja a wâé te Padué. 24 Ke wo Padué, ke
é mu ko a *pipwoééhe tice ja kon den, ke e
ne tenye a âpipati na wonaa: [a péém na e
ne ha awiemenye me weeng†. Ke e ne me
pwohewiin heme time nye mu uce pwo celi ta]
beme wogenye ni apulie na nye mwomwon ne
he pwahamiin. Anaa, ke a âpipati ten ne tenye,
na e pwaadeniin bé wo Kériso Iésu, pana e
tuwokenye koja nina ta.

3:22 3.22 Galat 2.16 **3:24** 3.24 Roma 5.1 † **3:24** 3.24 A péém na e ne ha awiemenye me weeng—La réconciliation. Ni pwooti naa, ke lé â ibu me ni pwooti ce: mwomwon ne he pwahamiin (justifié). É mu ko anaa, ke geme ne mwo hen, he ni béé duaan ne ha a tii ce. Omehi Mwomwon ne ha a Niinaado (Vocabulaire) ha anebwén ko a tii.

25-26 Ke e ne Kériso, beme e *âpwailo me
denye. É mu ko a cewéhe Kériso, ke e pineuhi
ni ta pwo tenye, wogenye nina nye céihi ne
kon. Ke weengaa a béhabwiinen pie, mwomwon
nina e pwo wo Padué, ânebun ke é jenaa. Be
é ânebun, ke e te picani ne konye, ke time e
uce pwocuhinaado tenye ko ni ta pwo tenye.
Ke é jenaa, ke e pwo me nye mwomwon ne
he pwahamiin, wogenye nina genye céihi ne ko
Kériso.

E pajuujuhi ni patén na a céihi tenye

27 É mulang, ke o te tice watihen me nye
pipii denye, ke o te piticenaado ne ko a bwo
piténedehi ne ni patén. Be ana a junaado, ke
a céihi‡. 28 Be é pii tewé pie: Wo Padué, ke e
pwo me nye mwomwon ne he pwahamiin, mu
ko a céihi tenye. Kehe time uce é mu ko a bwo
pacuwohi nen denye ni patén.

29 Woté, [go niimihi pie] wo Padué, ke te Padué
he lépwo Juif cehi? Ke kona time uce Padué he
ce béén mwo? Uhuu, be Padué he a bwohemwo
ati§! 30 Be te céiu cehi Padué. Ke weeng pana e
bo pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin wo
lépwo Juif, mu ko a céihi telé. Ke weeng mwo,
na e bo pwo me lé mwomwon ni béé puapulie,
mu ko a céihi telé mwo.

---

‡ **3:27** 3.27 Grek: Kona ade a watihe a bwo pipii denye? Te tice. É mu ko ade? Kona é mu ko ni penem? Ûhu, te é mu ko a céihi. **3:29** 3.29 Roma 10.12 § **3:29** 3.29 Bwohemwo ati—Grek: Ni béé puapulie (les païens). **3:30** 3.30 Deutéronome 6.4; Galat 3.20

31 Kehe icehi ana nye nemwo niimihi pie,
piticenaado ne ko ni patén, wonaa mu ko a céihi tenye. Ûhu! Time uce wonaa! Be a céihi tenye, ke e *pajuujuhi ni patén.

4

Pa acéihi wo Abérama

1 Nye o pii pie woté ne ko *Abérama, pa
watihenye*? De ace cemen ko ni penem na e
pwo? 2 [Te tice.] Be time uce é mu ko nina e
pwo, celi me caa pace apulie celi e *mwomwon ne he pwahamii Padué. Ke time uce jan me e
pipii den. 3 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:
E céihi ne ko Padué wo Abérama, ke é mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin. *Genèse 15.6*

4 Mepie e penem wo pace céiu apulie, ke a
mwani na e hegi, ke time uce a âpipati, kehe
te a cuhieng ne ha a penem den. 5-6 Kehe icehi
ana time uce piwien ne ko pa apulie na nimen me wâé nang ne he pwahamii Padué, be te tice penem celi jan me e pwo. Kehe te ju a céihi ten cehi ne ko Padué. É mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo me e mwomwon ne he pwahamiin.

Wo pa daame *Davita, ke e pwonyebi ha a pipwodéén de ni apulie na lé wonaa, ke e pii pie:

3:31 3.31 Mataio 5.17 * **4:1** 4.1 Abérama, pa watihenye—Grek: Abérama, pa watihenye ne ha a éé apulie. Wo Abérama, ke pa watihe lépwo Juif. Kehe icehi ana e te â mwo pa watihe ati lépwona lé céihi ne ko Padué. Omehi ni niide a tii 11 me 12. **4:3** 4.3 Genèse 15.6; Galat 3.6

7 **Adéi ni apulie na e pétaabwon*
ni ta pwo telé wo Padué,
ke e pineuhi ni huô telé na ta.
8 *Adéi nina time e uce piniimihi*
ni ta pwo telé wo Padaame.

Psaume 32.1–2

Time uce a tegoop @ ana e pwo me wâê genye

9 A pipwodéén [na e pii wo Davita] ke he te a
de ni *Juif cehi? Ûhu! Te a de ati ni bele. Be li e
caa mi pii pie: *E céihi ne ko Padué wo Abérama,*
ke é mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo
me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin.
Genèse 15.6
10 Kona he éniile celi wo Padué, ke e pwo me
e mwomwon wo Abérama, ne he pwahamiin?
Wieli é alecehe a *tegoop ten? Ûhu, time uce é
alecehen, kehe te é ânebun. 11 Be wo Padué, ke
e te pwo me e mwomwon ne he pwahamiin, he
mwo te time uce pwo a tegoop ten, mu ko a céihi
ten. Ke é alecehen, ke e hegi a inen ko a tegoop
ten.
Ke me wonaa, ke e â pa caa te ati nina lé céihi
ne ko Padué, na time uce tegoop jélé. Ke wo
lépwonaa ati, ke wo Padué, ke e caa pwo me ni
apulie na lé mwomwon ne he pwahamiin. 12 Ke
te pa caa mwo te lépwona tegoop jélé [wo lépwo
Juif] hemepie lé céihi pwohewiieng. Be weeng,
ke e céihi ne ko Padué, ânebuhe a tegoop ten.

A piapwo te Padué ne te ni acéihi

4:7 4.7–8 Psaume 32.1–2 **4:11** 4.11 Genèse 17.10–11

13 E pii te Abérama me ni piebehieng wo Padué
pie: «É bo ne tewé a bwohemwo ati.» Time uce
é mu ko ana e piténedehi ni patén wo Abérama.
Kehe e wonaa ten wo Padué, be e caa pwo me e
mwomwon ko a céihi ten. 14 Be hemepie a adéihi
naa, ke me a de nina lé piténedehi ni *patén de
Moosé, ke wieli o te piticenaado ne ko a céihi,
me ali e pii wo Padué.

15 Ûhu! Ni patén, ke e te ju pébé cehi a
cuhinaado [te lépwona lé mulie ne he ni patén.
Be pwocoon me lé âcehin ati]. Be hemepie te
tice patén, ke wieli o te tice bwopwonen me nye
caada ni patén.

16 A adéihi na e pii [wo Padué] ke e âbé mu ko a
*pipwoééhe tice ja kon den, wonaa mu ko a céihi
te Abérama. Ke lé â mu hen ne ni piebehieng.
Ke time uce a de lépwonaa cehi na lé âcehi ni
patén; kehe te a de ati nina lé céihi ne ko Padué,
pwohewii Abérama.

Ke e â caa tenye ati, 17 pwohewii ana e pii ten
[wo Padué] ne he ni tii iitihi pie: *É pwo me wogo
pa caa te ni bele na hiwon.* *Genèse 17.5*
E caa tenye wo Abérama, be e céihi ne ko Padué.
[Be e temehi pie, e bo pacuwohi a *piapwo ten
ânebun.] Be weeng na e pamulipi mwo nina lé
caa mele, ke weeng mwo, na e ne ana mwo coho
na mwo time genye uce téele tooli ne éni pwo
bwohemwo.

4:13 4.13 Genèse 17.4–6, 22.17–18; Galat 3.29 **4:14** 4.14 Galat 3.18 **4:15** 4.15 Roma 3.20, 5.13 **4:16** 4.16 Galat 3.7 **4:17** 4.17 Genèse 17.5

18 Éa, e te mu ucéihi wo Abérama ali e pii ten
wo Padué, ke e te uca. Be e te céihi ne ko Padué,
he li e pii ten pie: *O te junihe hiwon ni piebehiko.*
Genèse 15.5

É mu ko anaa, na e â *caa te ni bele na hiwon.*
Genèse 17.5
19 Ke mang a céihi ten. Kehe icehi ana a naado
na pwocoon, be e o caa pwo 100 ko ni jo hen, ke
caa e mwonu me e mele. Ke wo Sara, ê mwoden,
ke caa time uce jan me pwo naîn. 20 Kehe icehi
ana time uce pinekepé ne ten ko a piapwo te
Padué. Ke e te pipamwoiueng ko a céihi ten, ke e
te pipaunu Padué. 21 Be e te temehi pie, te junihe
pwojunuu Padué, me e pacuwohi ali e caa mi pii
ten. 22 Ke weengaa kuti, na wo Padué, ke *e pwo*
me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin.
Genèse 15.6

A pwooti me denye mwo

23 Ni pwooti naa, ke time uce ni de Abérama
cehi. 24-25 Kehe te ni pwooti me denye mwo. Be
e te muko alihi ni céihi tenye wo Padué, ke e bo
hegikenye. Weeng na e ne Iésu, Padaame henye,
beme e mele ne ko ni ta pwo tenye. Ke e pwo
me e mulie cemwo mu ha amele, beme e pwo
me wogenye ni apulie na nye mwomwon ne he
pwahamiin.

5

A péém ha awiemenye me Padué

4:18 4.18–19 Genèse 15.5, 17.17 **4:22** 4.22 Genèse 15.6
4:24-25 4.25 Ésaïe 53.4–5

1 Wo Padué, ke e pwo me wogenye ni apulie
na mwomwon genye ko ni céihi tenye. Ke é
jenaa, ke genye mu ha a péém me Padué, na e
pwaadeniin bé wo Padaame henye, Iésu Kériso.
2 É mu ko a céihi tenye ne kon, ke caa jan me nye
too Padué, be e pwaadeniinye wo Iésu. Ke genye
caa hegi a *pipwoééhe tice ja kon den, ke genye
caa mulie hen jenaa. Ke genye caa pipwodéén,
be genye caa *cumang ne ha a céihi tenye, pie,
genye o hegi a cemenye: a bwo mu tenye pele
Padué, ne ha a bwo ubwo na a wâé ten*.
3 A céiu mwo, ke genye pipwodéén ne he ni
picani tenye, be genye temehi pie, e pwo beme
nye *ucéihi ne ha a céihi. 4 Ke heme nye wonaa
a bwo ucéihi nen, ke genye cumang ne he ni
tacebwén. Ke me genye cumang, ke o piubwo da
a céihi tenye, heme genye ucéihi [a bwopiinen
ânebun de Padué].
5 Ke mang a céihi tenye ne kon, be time e bo
uce patupwokenye mwo wo Padué. Be caa tidi ni
pwonimenye a pipwoééhe ten na te junihe ubwo,
na e pipwaadeniin bé na a *Jenen Iitihi na e caa
ne tenye.

E mele me denye he mwo ta genye

6 He mwo te tice niihenye, ke wo Kériso, ke
e caa mele me denye, wogenye ni apulie na ta
genye, ha a benaamwon na e caa te pacuwohi
wo Padué.

---

* **5:2** 5.2 Grek: Be é mu kon na tehi ne tenye a pipwoééhe tice ja kon naa, na genye cumang ne hen. Ke genye pipwodéén ne ha a céihi ko a wâé te Padué. **5:3** 5.3 Cang 1.2−3; 1 Pétéru 1.5−7

7 Caa te junihe pwocoon me nye mele me de
pa apulie na mwomwon a mulihen. Ke meniing
pie, o pwo ace niihenye, me nye mele me de pace
apulie celi te junihe wâé nang. 8 Kehe icehi ana
e mele me denye wo Kériso, he mwo ni apulie
na ta genye. É mu ko anaa, na wo Padué, ke e
habwii a bwo eânimen denye.

9 Ke é jenaa ni, ke e caa pwo me nye *mwom-
won ne he pwahamiin, ko a cewéhe Kériso. Ke
me e pwo a naado na ubwo na wonaa, ke e bo
celuimikenye koja a cuhinaado [ha a Tan na e bo
tauti ni apulie hen wo Padué].

10 Be é he mwo pita genye me Padué, ke e
ne a péém ne hadeniinye me weeng, ko a mele
te pa Naîn. Ke me e wonaa tenye he mwo ta
genye, ke é jenaa ni, [he genye caa béén] ke [nye
temehi pie] e bo te celuimikenye ko a bwo mulie
cemwo te pa Naîn. 11 Ke genye pipwodéén, me
pipaunueng ko Padaame henye Iésu Kériso, na
e caa ne a péém naa.

Adamu me Iésu Kériso

12 [Weengi ana e tuie]: E caa tuie ne pwo
bwohemwo a Ta†, watihen wo pa apulie na te
céiu nang, na wo *Adamu. Ke a Ta, ke e pwo me
nye mele, wogenye ati ni apulie. Be é mu kon na
nye tai pwo nina ta, ke genye o tai mele.

5:8 5.8 Ioane 3.16; 1 Ioane 4.10 **5:9** 5.9 Roma 1.18, 2.5 **5:12** 5.12 Genèse 3.6; Roma 6.23 † **5:12** 5.12 A Ta—Le péché, le mal. A ta na e mu he ni pwonime ati ni apulie, ke e cinelé me lé pwo nina ta. É ne he ni pwahamii tii 5—8, ke e cihe wo Paulo ko a Ta pwohewiin hemepie pa apulie.

13 Be caa e éni pwo bwohemwo a Ta, ânebuhe
a bwo ne te *Moosé ni patén de Padué. Kehe
icehi ana he mwo te tice patén, ke time genye uce
pinenimenye ne ko ni ta na nye pwo. 14 Be wo
Adamu, ke e pwo ana e paciitihi kon wo Padué.
Ke tabuhi ha a benaamwon de Adamu, tehene
nge ko Moosé, ke te junihe pwo niihe a mele ne
ko ni apulie. Ke te piwien ne kolé, heme time lé
uce pwo celi ta, pwohewii ana e pwo wo Adamu.
Ke wo Adamu, ke e déme pana e bo tuie,
[wo Iésu Kériso]. 15-16 Kehe icehi ana time uce
piwielu. Be a ta na e pwo wo Adamu‡, ke te
junihe ité koja a âpipati na e ne wo Padué, na
e pwaadeniin bé wo Iésu Kériso. Be é mu ko a
ta pwo te Adamu, ke lé tai mele ati ne ni apulie.
Kehe é mu ko ana e pwo wo Kériso, ke lé tai hegi
a *adéihi na e ne wo Padué, ne ha a pipwoééhe
tice ja kon den.

Be a ta na e pwo wo Adamu, ke e pébé a tautinaado, me a cuhinaado. Ke a âpipati na e ne wo Padué, ke e pébé a bwo tuwokenye mu ha a ta, wogenye ni apulie na hiwon genye. Te piwien, heme te junihe hiwon ni ta pwo tenye. Be te junihe pwojunuu ni pipwoééhe tice ja kon de Padué koja a ta na e pwo wo Adamu.

17 Be é mu ko a ta na e pwo wo pa apulie na te céiu nang, wo Adamu, ke e piwéden koja ati ni apulie na a mele. Kehe icehi ana wo Padué, ke e ne tenye a *adéihi ten, na e pwaadeniin bé wo pa apulie na te céiu nang, wo Iésu Kériso. Ke e pwo me [pwohewiin heme time nye mu uce

5:13 5.13 Roma 4.15 ‡ **5:15-16** 5.15−16 Wo Adamu—Grek: Wo pa apulie na te céiu nang.

téele pwo celi ta, beme] wogenye ni apulie, na nye mwomwon ne he pwahamiin. Ke e pwo me nye piwéden, ne ha *a ju mulip.

18 [É pii mwo pie]: É mu ko a huô na ta na e
pwo wo pa apulie na te céiu nang, ke tai tauti ati
ni apulie, ke pwocuhinaado telé. Kehe é mu ko
a huô na wâé na e pwo wo pa apulie na te céiu
nang, ke wo Padué, ke e tuwo ati ni apulie mu
ha a ta, beme lé mulie. Ke e pwo me ni apulie na
lé mwomwon ne he pwahamiin.

19 Be wo pa apulie na te céiu nang, wo Adamu,
ke time e uce piténede Padué. Ke é mu ko anaa
kuti, ke lé caa pwo nina ta ati ne ni apulie. Kehe
wo pa apulie na te céiu nang, wo Iésu Kériso, ke
e te piténede Padué. Ke é mu ko anaa, na wo
Padué, ke e pwo me ni apulie na lé mwomwon
ne he pwahamiin.

Piwéden a pipwoééhe te Padué

20 É he e tehenebé ni patén, ke piubwo da a Ta.
Kehe icehi ana te junihe ubwo kaaole a adéihi te
Padué.

21 É he ni benaamwon ânebun, ke e piwéden
a Ta, ke e pébé a mele. Ke é jenaa ni, ke e
piwéden a pipwoééhe tice ja kon de Padué. Ke
e pébé céiikenye a péém, me a mwomwon, na e
pwaadeniin bé wo Iésu Kériso, Padaame henye.
Ke etenye a *mulie dieli mwo ne pele Padué.

a mulihenye na mwo coho

5:18 5.18 1 Korénit 15.22 **5:19** 5.19 Ésaïe 53.11 **5:21** 5.21 Roma 6.23

6

(Pwahamii tii: 6—9)

Me puukenye, ke nye mulie cemwo me Kériso

1 Ade aceli genye o pii? Kona genye o mwo tee
cuwo ko pwo nina ta, beme wo Padué, ke me e
bo habwii tenye a *pipwoééhe tice ja kon den?
2 Ûhu! Genye nemwo pwo nina wonaa! Be caa
te tice junuu a Ta ne konye*. Ke é ko ade na nye
mwo te cuwo ko pwo ana ta?
3-4 Be geé caa te temehi ehi pie, é mu ko a
bwo puukenye ko a tabe, ke caa céiu genye me
Kériso Iésu. A bwopiinen pie, he li puukenye, ke
pwohewiin heme nye mele, ke neduwokenye me
weeng. Kehe icehi ana ubwo *a wâé te Padué
Caa, me a junuun. Be e pamulipi Kériso mu ha
amele, ke o wogenye mwo, ke nye o mulie ha a
mulie na mwo coho.

A mulihenye me de Padué

5 Be caa céiu genye me weeng ko a bwo mele
tenye. Ke o te céiu genye mwo me weeng ne ha
a mulie cemwo tenye mu ha amele. 6 Wâé heme
geé temehi ehi jenaa pie: A mulihenye ânebun,
ke e caa mele ne ko a *kuricé me Kériso. Ke e
caa pwo me tieden a junuu a Ta†, na e mu he ni
pwonimenye. Ke caa time genye uce ni *apenem
tice ja kon de a Ta. 7 Be wo pana e mele, ke caa
tuwoeng koja a junuu a Ta.

---

* **6:2** 6.2 Caa te tice junuu a Ta ne konye—Grek: Genye mele ne ko a Ta. **6:3-4** 6.3 Galat 3.27 **6:3-4** 6.4 Kolosé 2.12 **6:6** 6.6 Galat 5.24 † **6:6** 6.6 A Ta—Péché. Omehi *note* ko Roma 5.12.

8 Heme nye mele me Kériso, ke genye céihi
mwo pie, nye o mulie cemwo me weeng. 9 Be
nye caa temehi pie, é he e mulie cemwo mu ha
amele wo Kériso, ke time e bo uce mele mwo.
Be a mele, ke caa tice niihen ne kon. 10 Be é he e
mele wo Kériso, ke e caa pé a junuu a Ta‡, dieli
mwo. Ke é jenaa, ke e mulie ha a mulihen me de
Padué.
11 Ke wogewé mwo, ke wâé heme geé temehi
pie, pwohewiin heme geé caa mele, ke caa tice
junuu a mele ne kowé. Ke geé mulie me de
Padué, be caa céiu gewé me Kériso Iésu.
12 Ke wâé heme geé mulie pwohewiin heme
te tice junuu a Ta ne he ni ééwé na e bo mele
ha ace céiu tan. Ke geé nemwo piténedehi nina
te nimewé kon na ta. 13 Geé nemwo ne ce béé
duaan ne ko ni ééwé me bépwo na a Ta. Kehe geé
pinekewé te Padué, beme geé pipwoeabwé ten,
be wogewé ni apulie na geé caa mulie cemwo
mu ha amele. 14 Be caa time uce ni patén nina lé
pihuôkewé, kehe caa te a pipwoééhe tice ja kon
de Padué. É mu ko anaa, ke geé nemwo pwo me
e pihuôkewé na a Ta.

Wogenye ni eabwé te Padué

15 Genye nemwo pii pie: «Genye pwo ana ta,
be e pihuôkenye na a pipwoééhe tice ja kon de
Padué, kehe caa time uce ni patén!» 16 Ûhu!
Kona time geé uce temehi pie, hemepie geé

‡ **6:10** 6.10 E caa pé a junuu a Ta—Grek: E mele ne ko a Ta.
6:11 6.11 2 Korénit 5.15; Galat 2.19 **6:12** 6.12 Genèse 4.7
6:13 6.13 Roma 12.1 **6:14** 6.14 1 Ioane 3.6 **6:16** 6.16 Ioane
8.34; 2 Pétéru 2.19

pinekewé te pace céiu apulie, beme geé apenem
tice ja kon den, ke te weeng na geé piténedeeng.
Hemepie geé pipwoeabwé te a Ta, ai hemepie geé
pipwoeabwé te Padué. Mepie geé piténedehi a
Ta, ke geé o mele, ke me geé piténede Padué, ke e
o pwo me wogewé ni apulie na geé *mwomwon
ne he pwahamiin.

17 Nye tai pipwo-olé te Padué henye. Be é
ânebun, ke geé pipwoeabwé te a Ta. Ke é jenaa
ni, ke geé caa piténedehi ni pwooti na geé hegi
he ni ju pwonimewé. 18 Ke é jenaa ni, ke caa
tuwokewé koja a Ta. Ke geé caa pipwoeabwé te
[Padué, beme geé pwo] ana mwomwon, ke wâé.

19 É te temehi pie, te junihe pwocoon ne kowé,
me geé temehi ehi. A watihen me é pwo-ocine
ko a mulihenye ati he ni tan§. Ânebun, ke
pwohewiin heme wogewé ni apenem tice ja kon
de a Ta. Ke geé patupwo ati ni éévé, beme geé
mulie ha a mulie na ta, ke mwiihi. Ke é jenaa ni,
ke geé caa penem [de Padué]. Ke wâé heme geé
patupwo ati ni éévé, beme geé pipwoeabwé ten,
ke me geé pwo ana wâé. Ke geé pipwocilekewé,
[beme wâé ten gewé].

20 É he geé pipwoeabwé te a Ta, ke time geé uce
picuwokowé me geé âcehi ni pihuô te Padué*.
21 He ade ace utehe a penem dewé? Tanim gewé
heme geé niimihi jenaa ni! Be ni naado naa, ke
e pébé a mele.

---

§ **6:19** 6.19 1re & 2e phrases—Grek: É cihe ha a bwomu tenye ni apulie, wonaa mu ko a bwo tice niihewé ne ha a éé apulie.
* **6:20** 6.20 Ni pihuô te Padué—Grek: Nina mwomwon.

22 É jenaa ni, ke caa tuwokewé koja a Ta, ke
geé caa â pipwoeabwé te Padué. Ke a utehe a
penem dewé, ke me wâé te Padué a mulihewé.
Ke é mu ko anaa, ke e mu kowé a *mulie dieli
mwo, ne pele Padué. 23 Be a cuhi a Ta, ke a mele.
Kehe wo Padué, ke e te ju ne tenye me tice ja ko a
mulie dieli mwo, na e pwaadeniin bé wo Kériso
Iésu, Padaame henye.

7

Tuwokenye koja ni patén

1 Lépwo bééng ne he nii Kériso, é niimihi
pie, me geé temehi a bwomune ni patén. Be
e pihuôkenye ne ni patén, heme nye mwo te
mulie. 2 Pwohewii ê toomwo na e caa piaten,
be caa cieeng ne ko pa aiu hen, heme e mwo te
mulie wo panaa. Kehe mepie e caa mele, ke caa
te jan me e piaten mwo*.
3 Ke hemepie e â mwode pace céiu aiu, heme e
mwo teko mulie wo pa aiu hen, ke genye pii pie
e bune aiu [be time e uce piténedehi ni patén].
Kehe icehi ana hemepie e mu pele pace céiu aiu,
alecehe a bwo mele te pa aiu hen, ke caa time e
uce bune aiu, ke caa time e uce caada ni patén.
4 Ke wogewé mwo, wogewé ni acéihi bééng,
ke te piwien ne mwo konye. Be caa time e uce
ciekenye mwo ne ni patén†. Be caa wogenye ni

6:23 6.23 Roma 5.12,15 * **7:2** 7.2 Caa te jan me e piaten mwo—Grek: Caa tuwoeng koja a patén na e cieeng ne ko pa aiu hen. **7:4** 7.4 Roma 6.2,11 † **7:4** 7.4 Be caa time e uce ciekenye mwo ne ni patén—Grek: Geé mele ne ko ni patén.

apulie te Kériso, pana e caa mele me denye‡, ke
e mulie cemwo mu ha amele. Ke é mu ko anaa,
ke wâé heme a mulihenye, ke me e ne ce acehin
celi wâé, me de Padué.

5 Be é ânebun, he genye mwo te mulie cehi
nina nimenye kon na ta, ke ni patén, ke e pwo
me piubwo da ni bwo niimihinaado na ta ne he
ni éénye. Ke é mu ko anaa, na genye o mele.
6 Kehe icehi ana é jenaa, [ke wo Padué] ke e
caa tuwokenye koja ni patén na e pwocuhinaado
tenye§. Ke genye caa pipwoeabwé te Padué,
ne ha a bwomunen na mwo coho. Be genye
piténede a *Jenen Iitihi, kehe time uce ni *patén
de Moosé.

Nye âde a ta na e konye

7 Kona nye pii pie, ni patén, ke ta? Ûhu! Be te
é mu ko ni patén, na é temehi ana ta. Be mepie
tice patén*, ke time uce jan me é temehi pie, ni
bwo niimihinaado tong, ke ta. 8 [É o cihe ko a Ta,
pwohewiin heme pace céiu apulie]: A Ta, ke e
hane kong ace bwopwonen, ne ko ni patén, beme
e pamulipihi ati ni muko pétaapwo naado na ta,
na nimung kon. Ke e ne ha a pwonimung, ni

---

‡ **7:4** 7.4 Pana e caa mele me denye—ai Ke caa céiu genye ne ha a één, a puco te ni acéihi ati. **7:6** 7.6 Roma 8.2, 6.4 § **7:6** 7.6 Na e pwocuhinaado tenye—Grek: Be genye mele ne ko ni patén na e pwo me imwikenye. **7:7** 7.7 Exode 20.17; Deutéronome 5.21 * **7:7** 7.7 Be mepie tice patén—Grek: É hemepie te tice patén celi e pii pie: «Go nemwo pwo me gaale a pwonimem ko ace céiu naado.»

bwo niimihinaado na ta. Be mepie tice patén, ke
te tice junuu a Ta†.
9 É he mwo te tice patén, ke é te mulie. Kehe
me e âbé ni patén, ke a Ta na e mulie kong, 10 ke
e pébé a mele. [Geé alihi pie] e ne a patén den
[wo Padué] beme é mulie kon, kehe icehi ana a
patén naa, ke e pwo me é mele. 11 Be a Ta, ke e
pé a patén, beme e patiedeniéo, ke e pwo me é
mele.
12 Mepwo é ne ko ni patén, ke a naado na iitihi,
[be e âbé mu ko Padué]. Ke ni cuwo nahi huô,
na e mu he ni patén, ke mwomwon, ke wâé me
denye. 13 Kona a naado na wâé, ke e o pwo me é
mele? Ûhu, time uce wonaa. Be e pé ana wâé na
a Ta, beme e pwo me é mele. Ke, me e pwo anaa,
ke e habwii pie, te junihe ta nang. [Mepwo é ne
ko a huô, ke e paciitihi konye, me nye nemwo
pwo ana ta.] Ke a Ta, ke e pé a huô, beme nye
junihe pwo ana ta, kojan ânebun‡!

A pa na junihe pwo niihen

14 Genye caa te temehi ehi pie, e âbé mu ko
Padué ne ni patén. Kehe icehi ana woéo, ke pa
apulie na tice niihung. Ke é caa â *apenem tice
ja kon de a Ta. 15-16 Ke time é uce temehi ehi
aceli é pwo. Be time é uce pwo ana nimung kon,
kehe é pwo ana time uce nimung me é pwo. Ke
é mulang, he na é bwo temehi pie, ni patén, ke

---

† **7:8** 7.8 Te tice junuu a Ta—E caa mele a Ta. Omehi mwo *note* ko Roma 5.12. **7:11** 7.11 Genèse 3.13 **7:12** 7.12 1 Timoté 1.8 ‡ **7:13** 7.13 Dernière phrase—Grek: É mu ko a patén, ke e pihabwiieng a Ta pie, caa te junihe ta wéden. **7:15-16** 7.15 Galat 5.17

a naado na wâé. 17 Be time uce woéo na é pwo
anaa, kehe a Ta na e kong. 18 É te temehi pie,
time e uce mu kong a wâé, mu ko ana woéo, ke
pa apulie na tice niihung. Be é heme nimung me
é pwo ana wâé, ke pwocoon.

19-20 Éa, time é uce pwo ana wâé na nimung
kon. Kehe é pwo ana ta, na time uce nimung
kon. Ke me wonaa, ke [pwohewiin heme] time
uce woéo na é pwo anaa, kehe a Ta na e kong.

Woo na e celuimiéo?

21 É te temehi pie, pwo a 'patén' [na e kong].
Weengi: Me nimung me é pwo ana wâé, ke time
uce jan. Ke é te cuwo ko pwo ana ta. 22 Geé
alihi pie, é ne ha a ju pwonimung, ke wâé tong a
patén de Padué. 23 Kehe icehi ana pwo a céiu
'patén' na e ha a ééng: a patén ko a Ta. Ke
lu pipwopa me ana nimung kon. Ke a patén
naa, ke pwohewiin heme e pééo, me e neéo
he karépu. 24 Au, mwolihi! O woo celi e o
celuimiéo koja a pwonimung na ta§, na e o pééo
nge ha amele? 25 Te icehi Padué na e pwaadeniin
bé wo Padaame Iésu Kériso*! Wâé heme nye
picedieng!

[Weengi a bwopiine ana é pii]: Nimung me é
piténedehi a patén de Padué, kehe icehi ana tice
niihung, ke é tee piténedehi a patén ko a Ta.

7:23 7.23 Galat 5.17; 1 Pétéru 2.11 § **7:24** 7.24 Pwonimung na ta—Grek: Éé apulie. **7:25** 7.25 1 Korénit 15.57 * **7:25** 7.25 1re, 2e phrase—Grek: Kehe icehi ana [genye] pipwo-olé te Padué ko Iésu Kériso, Padaame henye.

8

E tuwokenye koja a ta wo Padué

1 Nina lé mu ko Kériso Iésu, ke te tice tauti-
naado, ke cuhinaado telé*. 2 Be, me woéo ko
Kériso Iésu, ke e ne tong a mulip na a *Jenen
Iitihi. Ke e caa â patén dong na mwo coho, ke e
tuwoéo koja a patén na e péého nge ha a Ta†, ke a
mele‡.
3 Mepwo ni *patén de Moosé, ke pwocoon me
e tuwokenye, be tice niihen [me e pitaatééhi
ni pwonimenye na ta]. Kehe icehi ana e caa
tuwokenye wo Padué. Be e caa nebé pa Naîn
beme pa apulie pwohewiikenye, wogenye nina
ta genye, beme e tuwokenye koja a Ta. Ke e
caa pwo me tieden a Ta naa§, na e pihuôhi a
éé apulie, 4 beme nye mulie cehi a patén den na
mwomwon. Be caa time nye uce mulie cehi nina
nimenye kon na ta, kehe genye mulie ko a Jenen
Iitihi.
5-6 Be wo lépwona lé âcehi nina nimelé kon
na ta, ke lé te piténedehi ni naado naa. Ke lé â
benihi a mele. Kehe wo lépwona lé âcehi a Jenen
Iitihi, ke lé te piténedeeng. Ke pwo ne telé *a ju
mulip me a péém.

---

* **8:1** 8.1 Ni béé tii iitihi he pwo grek, ke e hen ni pwooti ce: Be lé mulie cehi a Jenen Iitihi, kehe time uce âcehi ana nimelé kon na ta. † **8:2** 8.2 A Ta—Omehi a *note* ko Roma 5.12. ‡ **8:2** 8.2 (Niide a tii)—Grek: Be a patén de a Jenen [Iitihi] ke a mulie na e ko Iésu Kériso, ke e caa tuwoéo koja a patén ko a ta, ke a mele. § **8:3** 8.3 E caa pwo me tieden a Ta naa—Grek: E tauti a Ta naa, ke e pwocuhinaado ten. (Condamner). **8:4** 8.4 Galat 5.16,25

7-8 Heme nye âcehi nina nimenye kon na ta, ke o te pwocoon me nye piténedehi ni patén de Padué, ke pwocoon me wâé genye ne he pwahamiin. Ke genye âdeeng, me lépwona lé téétieng.

Nye âcehi a Jenen Iitihi

9 Kehe icehi ana wogewé, ke caa time geé uce âcehi ni bwo niimihinaado tewé naa. Be geé caa piténedehi a Jenen Iitihi te Padué, na caa e kowé. Wo pa apulie na time uce e kon a Jenen Iitihi te Kériso, ke time uce pa apulie te Kériso.
10 Kehe icehi ana wogewé, ke e kowé wo Kériso. Ke me e bo mele a ééwé watihen a Ta, ke a juuju mwo pie, [wo Padué, ke e pwo me pwohewiin heme time geé mu uce pwo celi ta, beme] wogewé ni apulie na mwomwon gewé ne he pwahamiin. Ke e pwo me geé mulie na
a Jenen Iitihi ten*. 11 Éa, e bo mele a ééwé,
kehe icehi ana heme e kowé a Jenen Iitihi, ke e bo pamulipikewé wo Padué, pwohewii a bwo pamulipi Kériso Iésu mu ha amele.

E pwo me wogenye ni naî Padué

12 É mu ko anaa, wogewé lépwo bééng ne he nii Kériso, be pwohewiin heme pwo kérédi tenye. Be [heme nye mulie ha a Jenen Iitihi] ke time genye uce mulie cehi nina nimenye kon na
ta. 13 Be, me geé mulie cehi ninaa, ke geé o mele

8:9 8.9 1 Korénit 3.16, 12.3 **8:10** 8.10 Galat 2.20 * **8:10** 8.10 Grek: Ke hemepie e mu kowé wo Kériso, ke a juuju pie, e o mele a éé apulie koja a Ta, kehe icehi ana a Jenen Iitihi, ke [e ne] a mulie, mu ko a bwo mwomwon [Padué]. **8:13** 8.13 Galat 6.8; Kolosé 3.5

[dieli mwo]. Kehe icehi ana hemepie geé pwo
me e mele ni bwo niimihinaado naa, mu ko a
Jenen Iitihi, ke e o mu kowé a ju mulip. 14 Be wo
lépwona lé mulie cehi a Jenen Iitihi te Padué, ke
lépwo naî Padué.

15 Ke, me nye hegi a Jenen Iitihi, ke time e uce
ciekenye me e pwo me mwotikenye. Kehe e pwo
me wogenye ni naî Padué. Ke e picani tenye me
nye toii da céii Padué, me pii ten pie: «Pa Caa
tong!»

16 Ke e *pajuujuhi ne te a jenenye na a Jenen
Iitihi pie, wogenye ni naî Padué†. 17 Ke me genye
naî Padué, ke genye o hegi a *adéihi na e caa
pii ânebun pie, e bo ne te a bele ten. Ke genye
bo tai hegi me Kériso. Be, me nye mu he ni
picani pwohewiieng, ke genye hegi mwo *a wâé
pwohewiieng.

A adéihi tenye na mwo e lang

18 É niimihi pie, ni picani tenye jenaa, ke te
junihe wahin koja a wâé na ubwo na e bo ne
tenye wo Padué. 19 Be ati ni naado na e caa
tabuhi‡ [wo Padué] ke lé ucéihi ha a picani ace
benaamwon celi e bo habwii a bwo ubwo na a
wâé te ni naîn wo Padué.

8:15 8.15 Maréko 14.36; 2 Timoté 1.7 **8:15** 8.15−17 Galat 4.5−7; Pii Beetihi 21.7 **8:16** 8.16 2 Korénit 1.22 † **8:16** 8.16 Ai, A Jenen Iitihi, ke lu pajuujuhi me a jenenye pie genye caa naî Padué. ‡ **8:19** 8.19 Ati ni naado na e caa tabuhi—A bwohemwo me ati ni naado na e pwon, me ati a miiden me ni ceni. La création.

20-21 Be ati nina e tabuhi wo Padué, ke pwocoon
me lé pwo me junihe wâé, be élé ha apwohi§.
Kehe lé ucéihi a tan na e bo tai tuwolé hen, mu
he ni penem tice ja kon, na e pwo me nyaale ke
tépu jélé. Ke lé bo tai mu ha a wâé* te Padué me
ni naîn.
22 Ke genye tai temehi pie, ati ni naado, ke lé
cewé ko ni bwo picani telé, pwohewii ê toomwo
na e piâbeele ewa. 23 Ke wogenye mwo, ni naî
Padué, ke genye ko cewé he ni pwonimenye,
ucéihi a benaamwon na e bobe tuwokenye wo
Padué. Ke genye bo pimu ibu me weeng, dieli
mwo†. Kehe é jenaa, ke e caa ne tenye a Jenen
Iitihi, na a bécéiuhe âpipati na e caa pii ânebun
wo Padué pie, me e bo ne tenye.
24 Be e caa celuimikenye, beme nye o hegi ati
ni adéihi naa, na nye mwo ko ucéihi‡. Ke é heme
nye caa alihi ana genye mwomwohi, ke a céihi
tenye, ke time uce a ju céihi. Be time genye uce
*ucéihi ne ha a céihi ana caa etenye. 25 Kehe me
genye céihi ne ko ana time genye uce alihi, ke
genye cumang ne ha a bwo piuca tenye.

E picani tenye a Jenen Iitihi

8:20-21 8.20 Genèse 3.17−19 § **8:20-21** 8.20−21 1re phrase—Grek: Be ana e ne [pwo a bwohemwo wo Padué] ke e mu haahi ni pihuô te ni béé naado na piticenaado ne kon. * **8:20-21** 8.20−21 Ke lé bo tai mu ha a wâé… ai O pwo ace ceme: a bwo mu telé ne ha a bwo ubwo na a wâé ten. **8:23** 8.23 2 Korénit 5.2−4 † **8:23** 8.23 Genye bo pimu ibu me weeng, dieli mwo—Grek: Genye o lépwo naîn. (L'adoption). ‡ **8:24** 8.24 1re phrase—ai Be e caa celuimikenye, mu ko a céihi tenye ne kon.

26 A céiu mwo, ke e âbé picani tenye na a Jenen
Iitihi, wogenye nina pitice niihenye [ke wahin
ni céihi tenye]. Be time genye uce temehi ehi
ace bwo pwoiitihi. Kehe e cewé ko pwoiitihi me
denye na a Jenen Iitihi. Ke a pwopwoiitihi ten,
ke piwéden ati koja ni pwooti tenye. 27 Be wo
Padué, ke e te alihi ana e he pwonime pa apulie,
ke e te temehi ana nime a Jenen Iitihi me e ilehi.
Be a Jenen Iitihi, ke e pwoiitihi cehi ana te nime
Padué kon, me de ni apulie ten.

28 Be genye temehi mwo pie: Ati ni naado
ke lé tuie, beme béwâé genye, wogenye nina
eânimenye te Padué, wogenye na e todekenye
âcehi *a bwo niimihinaado ten. 29 Be e caa mi
pipégalikenye ânebun. Ke e caa mi pihuôhi
ânebun pie, me genye pwohewii pa Naîn, pa
cuwo lépwo âjiénen na hiwon jélé.

30 Be woélé na e te mi pipégalilé ânebun wo
Padué, ke e caa te todelé mwo. Ke woélé na e
caa todelé, ke e pwo me lé *mwomwon ne he
pwahamiin. Ke e bo pwo me lé mu pelen, ne ha
a bwo ubwo na a wâé ten.

Te tice aceli e pipapiidenikenye koja a pipwoééhe te Padué

31 He ade aceli genye o pii celi piwéden?
Heme caa wogenye ibu me Padué, ke woo celi
e o pwobwonikenye [me piwéden kojakenye]?
Te tice! 32 Be e caa te pawie pa ju Naîn
[me e *âpwailo] me denye ati, ke time e uce
celuimieng koja ni picani. Ke heme wonaa, ke

8:27 8.27 Psaume 139.1 **8:28** 8.28 Éféso 1.11 **8:29** 8.29 Kolosé 1.18; Ébéru 1.6 **8:31** 8.31 Psaume 118.6

kona woilu me pa Naîn, ke time lu uce ne tenye
me piticenaado ne kon ati ni naado? Uhuu!

33 Ke kona o woo celi e o pipé ne ko nina e caa
pipégalilé wo Padué? Te tice! Be te wo Padué, na
e pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin. 34 Ke
o woo celi e o tautilé me pwocuhinaado telé? Te
tice! Be e caa mele me delé wo Kériso Iésu.

Ke a céiu mwo: Ke e caa mulie cemwo mu
ha amele, ke caa e *pwo a jui Padué, [beme e
pihuôhi ati ni naado] ke e pwoiitihi me denye.

35 Ke o ade mwo celi e o papiidenikenye koja
a pipwoééhe te Kériso? Te tice! Time uce ni
picani me téé, me ni bwo pinekepé tenye, me ni
bwo pwotahinaado ne konye, me a menele, me
ni bwo tice naamuunye, [me ni cunu] me ati nina
abwobwo. Ke time uce a mele§ mwo, celi o jan
me e pineitéékenye koja a pipwoééhe te Kériso.
36 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

Wonaa mu kom,
me lé pwohuu teme,
ke lé taunukeme ati he ni tan.
Lé pwo me piticenaado ne kome,
pwohewii ni muto na lé péélé
nge ha a mwotaunuhi wota.

Psaume 44.23

37 Kehe icehi ana é ati ne he nina e tuie ne kome,
ke geme te junihe piwéden, watihen wo pana e
caa pipwoééheme. 38-39 Be é te céihi pie, te tice
aceli jan me e pineitéékenye koja a pipwoééhe

8:33 8.33 Ésaïe 50.8–9

§ **8:35** 8.35 A mele—Grek: A teua.

8:36 8.36 Psaume 44.23

na e habwii tenye wo Padué, ne ko Kériso Iésu,
Padaame henye:
Time uce a mele,
time uce a mulip,
time uce ni *âcélo,
time uce ni duéé,
heme é jenaa, heme é meé,
heme ni pipwojunuun,
heme é jeda, heme é jeoté,
heme ati ni naado na e tabuhi,
ke te tice aceli jan
me e pineitéékenye
koja a pipwoééhe te Padué!

a bele isaraéla me ni béé bele

9

(Pwahamii tii: 9—12)

E é niimi ni béén wo Paulo

1 É pacihekewé jenaa, ha a ju pwonimung, ke
a juuju ana é pii, kehe time é uce gele. Be te céiu
gemu me Kériso, ke e pihuôhi a *pwonimung na
a *Jenen Iitihi. Ke weeng na e *pajuujuhi nina
é pii tewé: 2 É jenaa, ke te junihe piwahin jo,
ke téé a pwonimung 3 ko ni âjiénung juif, a bele
*Isaraéla. Be hemepie jan me é picani telé [me
celuimilé] ke wieli me e o piapwoéo wo Padué,
ke me e neitééo koja Kériso.
4 Be e te pipégalilé wo Padué, beme a bele ten,
ke me lé naîn. Ke e caa te habwii telé a bwo
ubwo na a wâé ten. Ke e *piapwo ne telé, ke
e ne telé ni patén. Ke e ne telé mwo a pihuô,

9:3 9.3 Exode 32.32 **9:4** 9.4 Exode 9.4

beme lé pwoiitihi ten [ha a juuju]. Ke e ne telé a *adéihi na e caa te mi pii telé ânebun.
5 Be ni watihelé, ke ni apulie na pwonaado ne kolé ne he pwahamiin. Ke e wie mu kolé wo Kériso, beme pa apulie pwohewiikenye*. Wâé heme nye tai pipaunu Padué dieli mwo, na e daaité koja ati ni naado†!

Lépwo ju naî Padué

6 Heme wonaa, ke kona genye o niimihi pie, time e o uce pacuwohi nina e pii ânebun wo Padué? Uhuu! E caa te pacuwohi, be a ju bele te Padué, ke te junihe ubwo koja a bele Isaraéla‡.
7 A céiu mwo, ke time uce wo lépwona lé tai wie mu ko *Abérama, na tai lépwo ju naîn. Be e pii te Abérama pie: *Wo lépwo piebehiko, li é piilé, ke lé o bo pituie mu ko pa naîm Isaaka.* *Genèse 21.12*
8 [Kehe te pwo mwo ni béé naî Abérama.] A bwopiinen pie, ni ju naî Padué, ke time uce nina lé tuie mu ko aceli nime pa apulie kon§, kehe wo lépwona lé tuie mu ko a bwopiinen ânebun
de Padué. 9 Ke weengi ana e pii wo Padué, te
Abérama [he li e piapwo ne ten]: *É heme é bo âmwobé he na céiu jo, ha a benaamwon ce, ke*

---

* **9:5** 9.5 Beme pa apulie pwohewiikenye—Grek: Ha a éé apulie.
† **9:5** 9.5 Dernière phrase—ai [Wo Kériso] ke e nihe wéden koja ati ni naado, be weeng Padué, na pipaunueng dieli mwo. ‡ **9:6** 9.6 Grek: Kehe icehi ana a pwooti te Padué, ke time uce pitalupe. Be a bele Isaraéla, ke time uce ati lépwona lé piâbeele mu ko Isaraéla. **9:7** 9.7 Genèse 21.12 **9:8** 9.8 Galat 4.23 § **9:8** 9.8 Mu ko aceli nime pa apulie kon—Grek: Mu ko a éé apulie. **9:9** 9.9 Genèse 18.14

wo Sara, ê mwodem, ke e bo picile pa cuwo nahi aiu. Genèse 18.10
10 [Ke e te cuwo, pwohewii a bwopiinen den.
Ke mepwo é ne ko pa ewa aiu naa] ke wo Isaaka,
pa watihe lépwo *Juif. Ke é alecehen, ke lu
piaten me Rébéka, ke e picile lupwo naîn wo
Rébéka*.
11-13 Ke e pii ten wo Padué pie, wo pa cuwon
Ésaü, ke e bo pipwoeabwé te pa ciéén, Iakobo.
Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *É piwâé Iakobo koja Ésaü.* Malachie 1.2−3
E te mi pii anaa, he mwo te time lu uce tuie wo
lupwo péidu. Ke mwo te tice ta me wâé celi lu
pwo. Ke e wonaa ko a bwo pipégali nen den wo
Padué, beme e pacuwohi a bwo niimihi nen den.
Be e te pipégali ni apulie, kehe time uce é mu ko
ce penem delé.

Te wo Padué cehi na e pipégali

14 Kona genye pii pie, time e uce mwomwon wo
Padué? Ûhu! 15 Be e caa pii te *Moosé pie: *É o pipwoééhe paceli te nimung me é pipwoééhen, ke é o piwâé paceli te nimung me é piwâéeng.* Exode 33.19
16 Be te wo Padué na e niimihi pie me e pwo ana
wâé me denye. Kehe time uce é mu ko aceli te
nimenye kon, me ce penem denye. 17 Caa te tii
ne he ni tii iitihi pie, e pii wo Padué te Faraô, pa
daame ne *Aigupito, pie: *Woéo pana é pwo me go*

* **9:10** 9.10 Grek: Ke a céiu mwo, ke wo Rébéka, ke e picile [lupwo] naî Isaraéla, mu ko Isaaka, pa caa tenye. **9:11-13** 9.12 Genèse 25.23 **9:11-13** 9.13 Malachie 1.2−3 **9:15** 9.15 Exode 33.19 **9:16** 9.16 Éféso 2.8 **9:17** 9.17 Exode 9.16

daame, beme é habwii a junuung ne kom, ke me lé o temehi a niing, ati pwo a bwohemwo. *Exode 9.16*
18 Be hemepie nime Padué, ke e o pipwoééhe
ni béén, ai e o pwo me mwoiu ni puni ni béén.

E pwo ana nimen kon

19 Wieli go o pii tong pie: “Hemepie wo Padué
na e ne tenye me nye pwo ati ni huô tenye, ke
kona é ko ade na e mwo cihe tenye mwo? Be
time uce jan ne konye me genye pwo me mwoiu
ni puninye ne kon!”
[Ke é hegi ne tem pie]: “Kona wogo ke woo, me
go pwobwonieng?” 20 Ke kona a naado na pwo,
ke he e te pii te pana e pwo, pie: “É ko ade na go
pwo me woni jo?”
Ûhu! 21 Be wo pa apwo ila pule, ke e o te pwo
aceli te nimen kon ko a pule ten. Ke mepie te
nimen, ke e o te pwo ko a pule naa, ace tam celi
junihe wâé, me ace tam celi penem kon ati he ni
tan.
22 Wonaa ne mwo ko Padué. Be mepie nimen,
ke te jan me e habwii a okéé ten, me a junuun,
me e tanahi ni apulie na ta jélé†. Kehe icehi ana
e te junihe picani ne kolé. 23 Ke nimen mwo me e
pipwoééhe ni béén, beme e patemehi telé a bwo
ubwo na a wâé ten. Be e caa mi pipégalilé, beme
lé hegi a wâé ten naa.

Time e uce tode lépwo Juif cehi

9:20 9.20 Ésaïe 29.16, 45.9 **9:21** 9.21 Jérémie 18.6 † **9:22** 9.22 Ni apulie na ta jélé—Grek: Ni apulie na wâé heme titéélé.

24 Wogenye lépwo apulie naa! Time e uce
todekenye cehi mu ha awieme lépwo Juif, be te é
mu mwo ha awieme nina time uce ni Juif. 25 Be
e pii ne kolé, ne ha a tii te péroféta Osé, pie: *A
bele na time uce a bele tong, ke é o caa pii kolé
jenaa ni, pie "a bele tong". Ke a bele na time é uce
pipwoééhen, ke é o caa pipwoééhen.* *Osé 2.25*
26 *Ânebun, ke é pii telé pie: "Time geé uce bele
tong." Ke é pii kolé jenaa ni pie: "Wogewé ni naî
Padué na e mulip."* *Osé 2.1*
27 Mepwo é ne ko lépwo Juif, ke e toii da wo
péroféta Isaia, pie: *Wo lépwo Isaraéla, ke o bo
hiwon jélé, pwohewii ni won jeoté ticepwon. Kehe
icehi ana o te ju a céiu duaan mu kolé na o
celuimi. 28 *Be wo Padaame, ke e epin ko a bwo
tauti na a bwohemwo ati.* *Ésaïe 10.22–23*
29 Ke e te mi pii ânebun mwo wo Isaia, pie: *Wo
Padué na te junihe pwojunuun ne ko ati ni naado,
ke e te necu ni béé piebehikenye, beme lé mulie. Be
mepie time uce wonaa, ke o tai tiekenye, pwohewii
lupwo pwomwo ubwo *Sodome me Gomore.Ésaïe
1.9*

Time lé uce céihi wo lépwo Juif

30 He ade ace bwopiine ati ninaa? Be genye
alihi pie, wo lépwona time uce lépwo Juif, ke
time lé uce hane Padué. Kehe icehi ana me lé
caa â céihi ne kon, ke e pwo me lé *mwomwon
ne he pwahamiin.
31 Mepwo é ne ko lépwo apulie he a bele
Isaraéla, ke lé hane ni patén, beme e pwo me lé

9:25 9.25 Osé 2.25 **9:26** 9.26 Osé 2.1 **9:27** 9.27 Ésaïe 10.22–23 **9:29** 9.29 Ésaïe 1.9

mwomwon ne he pwahamii Padué. Kehe icehi
ana time lé uce tooli. 32 Ke he é ko ade? Be
lé hane me lé mwomwon, mu ko ni âpenem
delé, kehe time uce é mu ko ace céihi telé [ne
ko Padué]. Ke tacida mwodalé ne ko a péi na e
pwo me nye tupwo. 33 Be caa te tii ne he ni tii
iitihi a pwooti te Padué, ce:

Go téne ani, go pa puapulie!
*É ne ha amu *Sion a péi*
na e pwo me lé tupwo ne ni apulie.
Kehe wo pana e céihi ne kon
ke time e o uce tupwo‡.

Ésaïe 8.14; 28.16

10

1 Ni bééng acéihi, te junihe nimung me
*celuimi lépwo *Juif, a bele tong. Weengaa a
pwopwoiitihi tong ne te Padué. 2-3 Be é temehi
ehi pie, nimelé me lé âcéi Padué. Kehe icehi ana
time lé uce temehi a pwaadeni Padué, beme lé
*mwomwon ne he pwahamiin. Ke lé te â he ni
pwaadeniilé, be lé piwâgo [beme lé piténedehi
ni *patén de Moosé].
4 Kehe icehi ana é jenaa ni, ke caa piticenaado
ne ko ni patén, wonaa mu ko Kériso*. Be wo
lépwona lé céihi ne kon, ke wo Padué, ke e tai
pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin.

E celuimi ati lépwona lé todeeng

9:32 9.32 Ésaïe 8.14 **9:33** 9.33 Ésaïe 28.16; 1 Péteru 2.6
‡ **9:33** 9.33 Time e o uce tupwo—Grek: O time uce tanim nang.
* **10:4** 10.4 1re phrase—Grek: E pacuwohi ni patén wo Kériso.

5 Ânebun, ke a pwaaden me nye mwomwon
ne he pwahamii Padué, ke me genye âcehi ni
patén. Ke e pii ko ni patén wo Moosé, pie: *E ne a
mulie te pana e piténedehi ati ni pihuô na e hen.*
Lévitique 18.5
6 Kehe icehi ana é jenaa ni, ke genye mwom-
won ne he pwahamii Padué, mu ko a céihi
tenye [ne ko Kériso]. Ke time genye o uce
pitahimwokenye pie: “Woo celi e o taa he
miiden?” beme e neopé céiikenye [paceli me
e celuimikenye. Be e caa te opé] wo Kériso.
7 Ke time genye o uce pitahimwokenye mwo
pie. “O woo celi e o ole ha amele†?” beme
pamulipi mwo Kériso. Be e caa taamwo mu ha
awieme ni amele. 8 [Ke e pébé céiikenye a bwo
celuimikenye.] Kehe wâé cehi heme nye céihi ne
kon.

Weengaa a pwooti na geme pipatemehi. Be e caa te pii mwo wo Moosé ne he ni tii iitihi pie: *E mu mwonuko a pwooti. Be e mu pwom, ke e ha a pwonimem.* *Deutéronome 30.14*

9 Be, heme go pii beetihi ko a pwom pie, wo
Iésu Kériso, ke Padaame, ke heme go céihi ha a
ju pwonimem pie, e pamulipieng mwo wo Padué
mu ha amele, ke o celuimiko. 10 Be hemepie
go te junihe céihi ne kon, me pii beetieng, ke
e o celuimiko wo Padué, ke e o pwo me go
mwomwon ne he pwahamiin‡.

10:5 10.5 Lévitique 18.5 **10:6** 10.6−9 Deutéronome 30.12−14 † **10:7** 10.7 Amele—Grek: Pwon na tice anebwén kon, Oolaa (‘Abîme’). Omehi Pii Beetihi 9. ‡ **10:10** 10.10 Grek: E o mwomwon wo pana e céihi ne ha a pwonimen; ke o celuimi wo pana e pii beetihi ko a pwon.

11 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Wo pana e céihi ne kon, ke time e o uce tupwo*§. Ésaïe 28.16
12 Ke [é ne ha a pwooti naa, ke] te tice pipuwohe
lépwo Juif, me ni béén na time lé uce Juif. Be
te céiu Padaame helé ati, na e ne a wâé ten, me
de nina lé todeeng. 13 Be pwohewii ana caa tii
mwo ne he ni tii iitihi pie: *O celuimi nina lé tode Padaame.* Joël 3.5

Pipatemehi a Pwooti Wâé

14 O woté ko ace bwo tode Padaame, hemepie
time genye uce céihi ne kon? Ke o woté ko ace
bwo céihi ne kon, hemepie time genye uce téne
ce pwooti kon? Ke o woté ko ace bwo temehieng,
hemepie te tice celi lé pipatemehieng? 15 Ke o
woté ace bwo pipatemehieng, hemepie te tice
paceli pahedeeng me e pii? Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: **Adéihi a bwo tuie te lépwona lé patemehi a péém, ke nina lé pipatemehi a Pwooti Wâé.* Ésaïe 52.7
16 Ke time uce woélé ati [lépwo Juif] na lé piténedehi a Pwooti Wâé. Be e pii wo pérofétaIsaia, pie: *Padaame, he woo paceli e céihi ne ko ni pwooti teme?* Ésaïe 53.1
17 A céihi, ke e âbé mu ko ana genye téne; ke ana genye téne, ke e âbé mu ko a pwooti ko Kériso heme lé pipatemehi.

10:11 10.11 Ésaïe 28.16 § **10:11** 10.11 Time e o uce tupwo—Grek: O time uce tanim nang. **10:12** 10.12 Apostolo 15.9 **10:13** 10.13 Joël 3.5 **10:15** 10.15 Ésaïe 52.7 **10:16** 10.16 Ésaïe 53.1

18 Ke mepwo é ne mwo ko lépwo Juif, ke kona
time lé uce téne a pwooti naa? Uhuu. Be caa te
tii ne he ni tii iitihi pie:
Caa te pipatemehi
ne pwo a bwohemwo ati.
E â die ha a pwonehi a bwohemwo
ne ni pwooti ten.

Psaume 19.5

19 Ai, kona time lé uce temehi a pwooti? Uhuu!
Be e caa te mi pii ânebun wo Padué, na e
pwaadeniin bé wo Moosé, pie:
É o pwo me geé pitaaba
ne ko ana time uce a ju bele.
É bo pwo me geé okéé
ne ko a bele
na time uce pitemang.

Deutéronome 32.21

20 Ke time uce piwâ Isaia me e pii a pwooti ce, na
e âbé mu pele Padué, pie:
Nina time lé uce haneéo,
ke lé caa tooéo.
Ke nina time lé uce todeéo,
ke é caa pihabwiiéo telé.

Ésaïe 65.1

21 Ke e pii mwo ne ko lépwo *Isaraéla wo Padué
pie:
É cine ngen ni ing céii a bele naa,
he ni tan ati.

10:18 10.18 Psaume 19.5 **10:19** 10.19 Deutéronome 32.21
10:20 10.20 Ésaïe 65.1 **10:21** 10.21 Ésaïe 65.2

[Kehe time lé uce âbé céiiéo.]
Be te junihe mwoiu ni punilé.
Ke time lé uce piténedeéo.

Ésaïe 65.2

11

Time e uce jéin ne ko lépwo Juif

1 Me nye pii pie woté? Kona e te jéin wo Padué
ne ko a bele ten, [wo lépwo *Juif]? Ûhu! Be
woéo ke pa Juif*, pa piebehi *Abérama, mu ha
a pwomwoiu te *Benjamin. 2 Ûhu, time e uce
jéin ne ko a bele ten wo Padué, be e caa te mi
pipégalilé ânebun.

Be geé caa te temehi ehi, ana e pii wo péroféta
*Élia ne ko panaa. Be genye caa pine ne he ni tii
iitihi pie, e pitéteiminaado te Padué wo Élia, ne
ko a bele *Isaraéla. 3 Ke e pii pie: *Au, Padaame!*
Lé caa taunu lépwo péroféta tem. Ke lé tanahi ni
**apwoâpwailo tem. Ke te woéo cehi na é mu. Ke*
nimelé mwo, me lé taunuéo. *1 Rois 19.10*
4 Ke ade aceli e hegi ne ten kon wo Padué? E
pii ten pie: *Uhuu, lé mwo te mu nina 7000 apulie*
tong, na time lé uce tidihi jililé he pwahamii pa
duéé, Baal†. *1 Rois 19.18*
5 Ke te piwien jenaa. Be te pwo a nehi a bele
Isaraéla na e pipégalieng wo Padué, beme e den,

11:1 11.1 1 Samuel 12.22; Psaume 94.14; Filipi 3.5 * **11:1** 11.1 Pa Juif—Grek: Pa Isaraéla. **11:3** 11.3 2 Rois 19.10,14 **11:4** 11.4 1 Rois 19.18 † **11:4** 11.4 Baal—Pa céiu duéé he lépwo apulie ha amu Kanana, a amu na lé pé wo lépwo Isaraéla. Ke wo lépwo béé Isaraéla, ke lé jéilé ne ko Padué, ke lé pwoiitihi me de Baal.

ha a *pipwoééhe tice ja kon den. 6 Ke time e
uce pipégalilé mu ko ace huô telé. Be mepie
wonaa, ke wieli a pipwoééhe ten, ke time uce
a pipwoééhe na e ne me piticenaado ne kon‡.
7 A bwopiinen pie woté anaa? Wo lépwo Juif,
ke lé hane [a péém delé me Padué] kehe icehi ana
time lé uce tooeng na a ubwo kolé, be mwoiu ni
punilé; kehe te icehi nina e pipégalilé wo Padué.
8 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

E pwo me lé pule wo Padué,
beme tice celi lé temehi.
Ke e pwo me lé bwi
ke me bwéjé jélé dieli jenaa.

Deutéronome 29.3; Ésaïe 29.10

9 E pii mwo wo pa daame *Davita [te Padué] pie:
Go ne cuhinaado te nina ta jélé.
Lé piwiinaado me ûdu.
Ke o wâé heme bitehi ati ninaa,
beme o a pwojé ne ha a pwaaden,
beme lé tupwo ne hen.
10 *Go pwo me bwi jélé,*
beme tice celi lé alihi!
[Go ne telé ni picani me ni téé]
celi me time o uce pé kojalé.
Ke me cii ni jéilé!

Psaume 69.23–24

Tehi ne te ni béé bele

11 É tahimwohi pie: He lé tupwo dieli mwo wo

11:6 11.6 Galat 3.18 ‡ **11:6** 11.6 Ni béé tii iitihi he pwo grek, ke e hen ni pwooti ce: Be lupwo naado na time uce piwien. **11:8** 11.8 Deutéronome 29.3; Ésaïe 29.10 **11:9** 11.9–10 Psaume 69.23–24 **11:11** 11.11 Apostolo 13.46

lépwo Juif? Ûhu. [Mwo te ju wonaa ha a cuwo
céiu benaamwon]. Ke é mu ko anaa, na *celuimi
ni béé bele, ke e â pitaaba a bele Isaraéla. 12 Be,
me time lé piténede Padué wo lépwo Juif, ke
[time lé uce hegi ati ni adéihi ten. Ke] é mu ko
anaa, ke e te junihe *adéi nina time uce ni Juif
éni pwo bwohemwo. Kehe icehi ana lé bo te tai
cuwoda mwo wo lépwo Juif. Ke é ha a tan naa,
ke o te junihe ubwo a adéihi [me denye ati].
13 Mepwo é ne kowé, wogewé na time geé uce
Juif, ke [e pahedeéo ngen wo Padué, beme] é
*apostolo tewé. Ke a penem naa, ke te junihe
wâé tong. 14 Ke me é ko wonaa, ke lé o pitaaba
wo lépwo âjiénung, lépwo Juif, beme o celuimi
ce béén mu kolé. 15 É he e jéin ne kolé wo Padué,
ke e ne a péém ne ha awieme ni béé bele, éni pwo
bwohemwo, me weeng. Kehe e bo te hegi mwo
lépwo Juif, ke é ha a tan naa, ke lé o pwohewii
ni amele na lé mulie cemwo!

Neko gaale ko a bele ten

16 [Hemepie lé apulie te Padué wo lépwo
watihe lépwo Juif, ke te piwien ne mwo ko ni
piebehilé.] Be mepie a bécéiuhe mepwoloa, ke
me a de Padué, ke a pwoloa ati, ke te a de Padué.
Ke te pwohewii mwo a acuwo. Be mepie ni waan,
ke ni de Padué, ke ni dihen, ke te ni den mwo.
17 Be a bele Isaraéla, ke pwohewii a céiu
acuwo, na pwopweehi kon, ne ha apwoamu te
Padué. Ke e caa tahagéi ni béé dihen. Ke wogo,
pana time uce pa Juif, ke go pwohewii a dihe
acuwo na te ité. Ke e paatiko ne ko a acuwo na

11:17 11.17 Éféso 2.11–19

pwopweehi kon. Ke me wonaa, ke wogo mwo, ke go ûdu a duhi a acuwo naa. Ke pwo a cemem, mu ha adéihi te Padué, na e pii ânebun, he li e *piapwo ne te Abérama§.

18 Ke go nemwo pipii dem! Go nemwo niimihi pie, wâé go koja a dihe acuwo na tahagéi. Be time uce wogo na go pé ni waan, kehe ni waan na lé pééko!

19-21 A juuju pie, e tahagéi ni béén, be time lé uce céihi. Ke wogo, ke e paatiko ne ko ali acuwo, mu ko ana go céihi. Ke wieli go bo pii pie: "E caa tahagéi ali dihen, beme woéo, ke me paatiéo ne ko ali acuwo." Kehe icehi ana go pipwocile! Be mepie e tahagéi a ju dihen, ke wieli e o pipwohewiin ne mwo kom. É mu ko anaa, na é pii pie, go nemwo pipii dem!

22 Go alihi: Wo Padué ke te wâé nang ne konye. Kehe icehi ana e tauti mwoiuhi nina time lé piténedeeng*. Ke wâé nang ne kom, heme go te cuwo ko pwo ana nimen kon. Ke mepie time uce wonaa, ke e o tahagéiko mu ko ali acuwo.

23 Wieli lé o bo mwojuia mwo wo lépwo Juif, me lé céihi ne ko Padué. Ke mepie wonaa, ke pwo a junuun me e paatilé mwo ne ko a acuwo.
24 Be he li e paatiko, wogo pa dihe a acuwo na te ité go, ne ko a acuwo na pwopweehi kon, ke time uce a naado na me pwo. Ke mepwo é ne ko lépwo Juif, ke te lépwo ju dihe a acuwo. Ke te ju

---

§ **11:17** 11.17 Dernière phrase—Grek: Pwo dem mu ko a waan. **11:22** 11.22 Ioane 15.2,4 * **11:22** 11.22 Nina time lé piténedeeng—Grek: Nina lé tupwo.

ticecoon ne ko Padué, me e paatilé mwo ne ko a acuwo.

E bo celuimi a bele Isaraéla

25 Éa, lépwo bééng ne he nii Kériso, geé nemwo pipii dewé! Be te junihe hiwon ni naado na time geé uce temehi. Ke nimung me geé temehi nina e bo tuie ne ko lépwo Juif, ni naado na e ha aduwo ânebun.

Weengi: Hemepie muhi te ce béén me lé céihi, kehe icehi ana o time lé uce cuwo ko wonaa. Be âcehi *a bwo niimihinaado te Padué, ke lé o âbé céiieng ni béén na time lé uce Juif. Ke me lé tai âmwobé céii Padué, ke lé o tabuhi céihi mwo wo lépwo ju Juif†.
26 Ke, é ha a benaamwon naa, ke o celuimi a bele Isaraéla. Be caa te tii ne he ni tii iitihi [a pwooti te Padué ce] pie:

*E bo âbé mu *Sion*
wo pana e bo celuimikenye,
beme e tuwo ni piebehi Iakobo‡.
27 *Be é piapwo ne telé pie,*
é bo pétaabwon ni ta pwo telé.

Ésaïe 59.20; 27.9

28 A juuju pie, hiwon lépwo Juif na muhi telé ko a Pwooti Wâé. Ke é mu ko anaa, ke lé pwobwoni Padué. Ke anaa, ke o wâé me dewé, wogewé na

---

† **11:25** 11.25 Grek: Time uce nimung me geé niimihi pie lépwo atemehinaado. Wâé heme geé temehi a bwo niimihinaado na binyi ce: Lé bo pwo mwoiu pun a hiwon ko lépwo Isaraéla, die ko aceli lé bo taabé ati wo lépwona time uce lépwo Juif. **11:26** 11.26 Ésaïe 59.20−21 ‡ **11:26** 11.26 Iakobo—Pa watihe ati lépwo Juif. Omehi mwo Abérama me Isaaka me Iakobo ne ha a Niinaado (Vocabulaire) ha anebwén ko a tii. **11:27** 11.27 Jérémie 31.33−34

time geé uce Juif. Kehe icehi ana e caa pipégali
lépwo Juif wo Padué, beme a bele ten, ke e
*piapwo ne te ni watihelé, be te junihe eânimen
delé. 29 Ke time e o uce pé mwo ana e caa ne. Ke
time e o uce jéin ne ko lépwona e caa todelé.

30-31 Ânebun, ke wogewé [na time geé uce Juif]
ke time uce nimewé ko Padué. He muhi te lépwo
Juif me lé hegi ni adéihi ten, ke e uce ne tewé§.
Kehe icehi ana [é ha ace céiu tan] ke e bo te ne
telé mwo ni adéihi ten. 32 Ke e caa te pwo me
wonaa*, beme e habwii tenye ati a pipwoééhe
ten.

Junihe ubwo a pipwoééhe te Padué

33 Te junihe ubwo Padué! Ke te junihe ubwo a
pipwoééhe ten, me ni naado na wâé na e pwo!
Te junihe e daaité kojakenye, ke e bwolu ni bwo
temehinaado, me ni bwo niimihinaado ten! Woo
celi e temehi ni pihuô ten? Ke woo celi e temehi
ce bwo penem den†? 34 Be caa te tii ne he ni tii
iitihi pie:

Woo celi e temehi
a bwo niimihinaado te Padaame?
Woo paceli me e pacémunieng?

Ésaïe 40.13

35 *Woo celi e ne ten ce naado,*

---

§ **11:30-31** 11.30−31 2e phrase—Grek: Time lé uce piténedeeng, ke geé hegi a pipwoééhe. * **11:32** 11.32 E caa te pwo me wonaa—Grek: Wo Padué, ke e ne lépwo apulie me time lé uce piténedeeng. **11:33** 11.33 Ésaïe 55.8−9 † **11:33** 11.33 Grek: E bwolu ni wâé me ni bwo temehinaado me ni bwo niimihinaado te Padué. Pwocoon me nye temehi ni pihuô ten, ke pwocoon me nye tooli ni pwaadeniin. **11:34** 11.34 Ésaïe 40.13; 1 Korénit 2.16 **11:35** 11.35 Job 41.3

beme e ujen ne ten wo Padué?

Job 41.3

36 Be ati ni naado, ke e te tai âbé mu kon. Be te
weeng na e pwo ati ni naado, me den. E pelen
*a wâé dieli mwo. Amen!

a cémun ko a mulihenye

12

(Pwahamii tii: 12.1—15.13)

A âpwailo na mulip

1 Ni bééng ne he nii Kériso, e te junihe
pipwoééhenye wo Padué, ke e pwo nina wâé
me denye. É mu ko anaa, ke é ilekewé, ha a ju
pwonimung pie, geé pinekewé ati ne ten, beme
geé pwohewii a *âpwailo na mulip na te junihe
wâé ten. Ke weengaa kuti a ju pwopwoiitihi, na
wâé me geé ne ten.
2 Geé nemwo pipwohewii ni apulie pwo
bwohemwo. Kehe geé pinekewé te Padué, beme
e taatééhi ni pwonimewé [me ni bwo niimihi-
naado tewé, me ni bwomu tewé]. Be me wonaa,
ke geé o temehi, ke geé o pwo ana te nimen kon,
na juuju, ke wâé, ke hején.

Pétaapwo ne tenye ni pétaapwo âpipati

3 Mepwo é ne kong, ke e te ju ne tong, me tice
cuhi, ni wâé ten wo Padué [he e pipégaliéo me é
*apostolo ten. É mu ko anaa, na o jan me] é pii
pie: Go nemwo niimihi pie, pipwonaado ne kom.

11:36 11.36 1 Korénit 8.6 **12:1** 12.1 Roma 6.11,13; 1 Pétéru 2.5 **12:3** 12.3 1 Korénit 12.11; Éféso 4.7

Ûhu, go pwo me piwahin go, ke go pininim ehi.
Ke go piomeko ehi, ne ha a céihi na e ne tem wo
Padué.
4 Be, hiwon ni piduaan ne ha a éénye. Ke
te muko pétaapwo pi-ité ni penem delé. 5 Ke
wonaa ne konye, wogenye na hiwon genye. Be
céiu a éénye, ke céiu genye me Kériso, ke te
muko pétaanye [ni penem denye]. 6 Be e te muko
ne tenye ni muko pétaapwo âpipati wo Padué
[beme nye pipwoeabwé ten].
Ke wonaa, he e ne tem a penem ko pérofeta,
ke wâé heme wogo pa apipépwooti ten, âcehi a
ja ko a céihi tem. 7 Ke me e ne tem me go picani
te ni béén*, ke wâé heme go picani telé. Ke me
e ne tem me go pwocémun, ke go pwocémun.
8 Ke me wogo pa apamwoiu ne ni béén, ke go
pamwoiulé. Ke me wogo pa âpipati, ke go ne,
ke go nemwo pine jahi. Ke me wogo pa apipé
bele, ke go pwo ha a ju pwonimem. Ke me wogo
pa apwo na wâé me de ni béén, ke me go picani
telé, ke go pwo ha a pipwodéén.

A cémun ko a mulihe pa acéihi

9 Mepwo é ne ko a pipwoééhe tewé, ke wâé
heme a ju pipwoééhe. [Geé nemwo gahe pwo.]
Kehe wâé heme geé téétihi me mwiihi ati nina ta,
ke geé mu ko ana wâé. 10 Ke geé pipwoééhewé
he ni ju pwonimewé, be wogewé lépwo âjién
ne he nii Kériso. Ke geé nihe pipaciitikewé.
11 Geé pipwoeabwé te Padaame, ke geé nemwo

12:4 12.4–5 1 Korénit 12.12,27 **12:6** 12.6–8 1 Korénit 12.4–11; 1 Péteru 4.10–11 * **12:7** 12.7 Go picani te ni béén—Weengaa a bwopiine a dikone. **12:10** 12.10 1 Péteru 1.22

pwoemaan. Kehe geé te ûmiê, ke geé penem me
den, ati he ni niihewé me ni pwonimewé.
12 Geé pipwodéén he ni céihi tewé [ne ko ni
*adéihi na e bo ne tewé wo Padué]. Ke mepie
e tookewé ni picani, ke geé te cumang ne ha a
piuca, ke geé te cuwo ko pwoiitihi. 13 Ke mepie
ni acéihi bééwé, ke me tice telé ce béé naado, ke
geé ne telé. Ke geé hegi ehi nina lé âbé céiikewé.
14 Mepwo é ne ko nina lé pwotahi ne kowé, ke
geé ile Padué pie, me e adéilé. Éa, geé ilehi a
adéihi ten, ke geé nemwo piapwolé.
15 Geé pipwodéén me nina lé pipwodéén, ke
geé é me nina lé é. 16 Wâé heme céiu gewé. Geé
pwo me piwahin gewé, ke geé pwo ni penem
na time uce nime lépwo béén me lé pwo. Geé
nemwo pwo me piubwo gewé, ke geé nemwo
niimihi pie geé nihe temehinaado†.

A huô tenye ne pele ni apulie ati

17-19 Hemepie jan, ke geé hane me geé mulie
ha a péém, me woélé ati. Ke geé hane me geé
pwo ana wâé, ne he pwahamii ni apulie ati.
Lépwo ju bééng, heme lé pwo tewé celi ta, ke
geé nemwo pamwojuiéhi ne telé mwo. Kehe geé
ne te Padué ninaa, be weeng, na e bo tauti, me

12:12 12.12 1 Tésalonik 5.16–18 **12:13** 12.13 Ébéru 13.2 **12:14** 12.14 Mataio 5.44; 1 Korénit 4.12 **12:16** 12.16 Proverbes 3.7 † **12:16** 12.16 Ai, Geé nemwo pipwoinen ne ko ni apulie. Kehe geé pwo me céiu a bwo pipwoééhelé tewé, pwohewiin heme tai pwonaado ne ko ati ni apulie. Ke geé nemwo pipaunukewé. Ke geé nemwo niimihi pie, geé te junihe temehinaado. **12:17-19** 12.17 1 Tésalonik 5.15 **12:17-19** 12.19 Deutéronome 32.35; Mataio 5.39

pwocuhinaado telé ne ha a okéé ten. Be e pii wo Padaame, ne he ni tii iitihi pie:

Te woéo cehi, na é bo uje
[ne te nina lé pwo nina ta].
Ke te woéo cehi,
na é bo te muko ne telé
ce cemelé ko ni huô telé.

Deutéronome 32.35

[20] Ke caa te tii mwo, ne he ni tii iitihi pie:
Hemepie mene paceli pita geu,
ke go ne celi e wii.
Ke mepie nimen me e ûdu,
ke go ne ace ûden!
Ke a tanim kon ke o pwohewii
ace daapi celi éle ne pwo punin.

Proverbes 25.21–22

[21] Ke geé nemwo pwo me piwéden a ta. Kehe wâé hemepie geé pwo me e piwéden koja a ta, ana wâé.

13

Piténede lépwo apihuô ha amu

[1] Geé piténede lépwo apihuô ha amu. Be
mepie lé pihuô, kehe te wo Padué na e nelé.
Be te tice apihuô, hemepie time e uce ne ace
mwomwon den wo Padué. [2] Wo pana muhi ten
me e piténedehi ni apihuô, ke e pwobwonihi ana
e pwo wo Padué, ke e bo hegi a cuhinaado ten.

12:20 12.20 Proverbes 25.21–22; Mataio 5.44 **13:1** 13.1 Proverbes 8.15; Tit 3.1

3 Me nye pwo ana wâé, ke time o uce
mwotikenye ko lépwona lé pihuô tenye. Kehe
o mwotikenye kolé heme nye pwo ana ta. Anaa
kuti na me go pwo ana wâé, beme wâé telé go.
4 Be wo lépwo apihuô, ke te pwohewii lépwo
eabwé te Padué na me lé picani tem beme go
pwo ana wâé. Kehe me go pwo ana ta, ke wâé
heme mwotiko, be pwo a mwomwon delé me lé
pwocuhinaado tem. Be weengaa mwo a penem
na e ne telé wo Padué, beme e habwii a okéé
ten ne ko lépwona lé pwo nina ta. 5 Ke é mu ko
anaa, na wâé heme go piténedehi, beme time e o
uce okéé ne kom wo Padué, ke me go piténedehi
mwo a *pwocihe na e âbé mu ha a pwonimem.
6 Wâé mwo, heme go ne a mwani *cuhi puni
apulie. Be wo lépwona lé tai mwani, ke wo
Padué na e ne telé a penem naa. 7 Ke go ne
te ni béén ana me go te uje ne telé. Hemepie
a cuhi puni apulie, ke go pwocuhin. Ke mepie
a piténedehi, ke go piténedehi. Ke mepie a
pipwoiipihi, ke go pwoiipihi.

A pipwoééhe ke a patén denye

8 Hemepie pwo ce kérédi tem, ke wâé heme
go piepin ko pwocuhin. Kehe icehi ana te pwo
a céiu naado, na time uce jan me go pwocuhin
ati, ke a pipwoééhe! Be wâé heme go te cuwo ko
pipwoééhe ni béén. Ke me go wonaa, ke go te
piténedehi ehi ni patén. 9 Hiwon ni pihuô ne he
ni patén. [Woélé ni béén]:

13:3 13.3 1 Pétéru 2.13–14 **13:6** 13.6–7 Mataio 22.21 **13:8** 13.8 Mataio 22.39–40; Cang 2.8 **13:9** 13.9 Exode 20.13–15,17; Deutéronome 5.17–19,21

Go nemwo pibune;
Go nemwo taunuhi apulie;
*Go nemwo bune**;
Go nemwo pwo me ânenimem ko ni naamuu ni béén. Exode 20.13–17

Ke ni âne ati ni huô ce, ne pehi ni béén, ke caa e ibu ne ha a pwooti ce, pie:

Go pwo me eânimem de ni béén†, *pwohewii a bwo pieânimem dem.* Lévitique 19.18

10 Be mepie genye pipwoééhe pace céiu, ke caa
te junihe pwocoon me nye pwo ten aceli ta! Be,
me nye pipwoééhen, ke genye piténedehi ati ni
patén.

Mulie ne ha a pwéélang

11 Geé ûmiê [ke geé mulie ha ana é ko pii tewé].
Geé temehi ehi a benaamwon na genye ko mulie
hen. Be caa e mwonukenye a tan na e bwobe
celuimikenye hen wo Padué.

Ânebun, he genye mi céihi ne ko Kériso, ke
mwo te e ité a tan naa. Kehe é jenaa ni, ke e teko
piâbé mwonukenye. 12 Be e caa âdé a bwén, ke
e o caa taawie a téale.

Ke me wonaa, ke wâé heme nye pétaabwon ni huô na ta, na nye pwo heme bwén. Ke genye pé ni naamuu pa, me nye pwopa ha a pwéélang.

---

* **13:9** 13.9 Go nemwo bune—Ni béé tii iitihi he pwo grek, ke lé tii ni pwooti ce: Go nemwo pii ce béé pwooti me go geti ce béé apulie. † **13:9** 13.9 Ni béén—Grek: Pana e mu mwonuko, ai Pa ju béém. **13:10** 13.10 1 Korénit 13.4–7 **13:11** 13.11 Éféso 5.14; 1 Tésalonik 5.6–7 **13:12** 13.12 1 Ioane 2.8

13 Wâé heme geé mulie ha a mulie na mwomwon,
ke wâé, ne ha a pwéélang. Geé nemwo junihe
ûdu me wiinaado; ke geé nemwo pipule hauli me
ni béén; ke geé nemwo pipwokon me piokéé.
14 Kehe wâé heme céiu gewé me Padaame Iésu
Kériso, me pwohewii a epwén toki na e kowé. Ke
geé nemwo âcehi nina nimewé kon na ta.

14

Nye pipwoééhe @ nina mwo wahin ni céihi telé

Nemwo tautilé

1 Go hegi ati nina mwo time uce mang ehi
ni céihi telé, ke go nemwo tautilé me pipiilé.
2 Be wogo, ke wieli te wâé tem ati ni wiinaado.
Kehe icehi ana wo pana mwo time uce mang a
céihi ten, ke wieli time e uce wii mewota*. 3 Ke
go nemwo pipiitaeng. Ke wo panaa mwo, ke
e nemwo tautiko mwo. Be e te tai hegikeu wo
Padué. 4 He wogo ke woo, me go tauti pa eabwé
te pa céiu? Be te icehi pa daame hen, na e bo
te tautieng, hemepie wâé nang, ai hemepie ta
nang†. Ke e bo te picani ten, [beme e pwo ana
wâé].

13:13 13.13 Luka 21.34; Éféso 5.18 **13:14** 13.14 Éféso 5.11 **14:1** 14.1 Roma 15.7 **14:2** 14.2 Genèse 9.3–4 * **14:2** 14.2 Time e uce wii mewota—Grek: E te ju ânye madinaado cehi. Omehi a niide a tii 21. Hiwon ni patén de ni Juif ne ko ni wiinaado. Kehe icehi ana e caa tuwokenye koja ninaa wo Kériso. **14:3** 14.3 Kolosé 2.16 **14:4** 14.4 Mataio 7.1; Cang 4.11–12 † **14:4** 14.4 Hemepie wâé nang, ai hemepie ta nang—Grek: Hemepie e cuwo, ai Hemepie e tupwo.

5 Wonaa ne mwo ko lépwona lé niimihi pie,
te pwo a tan na iitihi‡. Ke ni béén mwo, na lé
niimihi pie, te piwien ati ni tan. Ke wâé heme lé
te muko cile ehi ni bwo niimihi nen delé; ke me
lé te muko cumang ne kon.
6 Wo lépwona lé pwo me time uce piwie ni
tan, ke lé pwo beme lé paciiti Padaame Padué.
Ke wo lépwona lé wii ati ni wiinaado, ke lé te
wonaa mwo, beme lé paciitieng. Ke lé pipwo-olé
ten ati kon. Ke wo lépwona time lé uce wii ati ni
wiinaado, ke lé te pwo mwo anaa, beme lé paciiti
Padué. Ke woélé mwo, ke lé pwo-olé ten.

Nye mulie me de Padué

7 Time nye uce mulie me denye cehi, ke time
genye uce mele me denye cehi. 8 Be, heme nye
mulie, ke wâé heme nye mulie me de Padaame.
Ke me genye mele, ke genye mele me den. Be é
ne ha a mulie, ke é ne ha a mele, ke wogenye, ke
ni eabwé te Padaame. 9 Be e mele wo Kériso, ke
e mulie cemwo mu ha amele, beme Padaame he
ni amele, me nina lé mulie.
10 É mu ko ade, na wo lépwo béén mu kowé, ke
lé tauti ni acéihi béélé? Ke ni béén [na lé niimihi
pie mang a céihi telé] ke me lé nemwo tééti ni
béén. Be genye bo te tai cuwo, ânebuhe Padué
ne ha atautinaado ten§. 11 Be caa te tii ne he ni
tii iitihi pie:

14:5 14.5 Galat 4.10–11 ‡ **14:5** 14.5 Iitihi—Grek: Nihe pwonaado ne kon koja ni béé tan. **14:8** 14.8 Galat 2.20 **14:10** 14.10 2 Korénit 5.10 § **14:10** 14.10 Grek: Ke wogo, ke é mu ko ade na go tauti lépwo béém? Ai, Wogo, ke é mu ko ade na go pwohauli ne ko lépwo béém? Be genye bo tai cuwo ha a tautinaado te Padué. **14:11** 14.11 Ésaïe 45.23; Filipi 2.10–11

Weengi a pwooti tong,
woéo Padaame na é ne a mulie.
É pii mwoiuhi pie:
Lé o tai âbé tidihi jililé ânebuhung,
me pipaunuhi a niing,
woéo Padué.

Ésaïe 45.23

12 Be [o bo pwo a tan, na] e bo todekenye wo
Padué, beme nye muko pii ten ni huô tenye.

Nemwo pwo me lé pwo nina ta

13 Genye nemwo tee cuwo ko pitauti me pipii
ni béén. Wâé heme te tice ace céiu naado celi go
pwo, celi me e tanahi a céihi te pa béém, ke me
e pwo ana ta.
14 Mepwo é ne kong, ke e caa te patemehi tong
wo Padaame Iésu, pie, te tice [wiinaado] celi e
paciitihi konye. Kehe icehi ana wo pace céiu celi
e niimihi pie, iitihi ace céiu wiinaado, ke te iitihi
me den. 15 Ke go nemwo pwo me a wiinaado tem,
ke me pwotahinaado ne ko pa céiu acéihi béém.
Be, me go wonaa, ke caa time go uce mulie ha a
pipwoééhe. Be wo Kériso, ke e te mele me den
mwo. 16 Wieli go bo temehi pie ana go pwo, ke
a naado na time uce iitihi. Kehe icehi ana time
uce wâé heme pii me ta [a nii Kériso]* mu ko ni
huô tem.
17 A wiinaado me ûdu, ke time uce a junaado
[me denye ni eabwé] ne ha a *Mwametau te
Padué. Ana a junaado, ke a mulie na mwomwon

14:14 14.14 Apostolo 10.15; Tit 1.15 **14:15** 14.15 1 Korénit 8.11−13 * **14:16** 14.16 Pii me ta a nii Kériso—ai Pii me ta go.

[ne he pwahamii Padué] ke a péém, me a
pipwodéén, na e ne tenye na a *Jenen Iitihi. [18] Ke
me go wonaa a bwo pipwoeabwé tem me de
Kériso, ke o wâé te Padué go. Ke o wâé mwo
te ni apulie go.

E pébé a péém

[19] Go pwo ni naado na me e pébé a péém,
ke me e pamwoiuhi ni céihi te ni béém. [20] Ke
go nemwo pwotahi ni penem de Padué ko ni
wiinaado tem! A juuju be é teko pii pie, te wâé
ne konye ati ni wiinaado. Kehe icehi ana time
uce wâé heme go tanahi ni céihi te ni béén ko
ni wiinaado na go wii, ai me go pwo me lé pwo
nina ta†.

[21] Ana wâé, ke me go wiinaado, me ûdu jahi.
Go nemwo tanahi a céihi te pa béém, ko celi
go wii me ûdu, hemepie ce mewota, ai ace
tabe megele. [22] Ke [go nemwo pii hauli ni bwo
niimihinaado tem ne ko anaa.] Go te cile anaa,
beme o te wo Padué cehi na e temehi.

Mepwo wogo, ke o adéiko, heme time e uce
cieko‡ ne he ni huô tem, me ni bwo niimihinaado
tem. [23] Kehe icehi ana me piwâ go me go wii ace
céiu naado, ke [wâé heme go nemwo wii. Be]
mepie go wii, ke go caa wie koja a céihi tem. Ke
nina time e uce âbé mu ko a céihi, ke ta.

14:19 14.19 Roma 12.18, 15.2 **14:20** 14.20 1 Korénit 8.13
† **14:20** 14.20 Tanahi ni céihi…ai…pwo me lé pwo nina ta—Grek: Pwo me [lé] tupwo. ‡ **14:22** 14.22 Time e uce cieko—ai Te tice celi me e tautiko kon na a pwocihe na e âbé mu he pwonime. Grek: Time e uce pitautieng mwo.

15

Genye pipwohewii Kériso

[1] Genye nemwo mulie me denye cehi.
Wogenye nina mang ni céihi tenye, kehe wâé
heme genye picani ne ko ni béén na time uce
téele mang ni céihi telé. [2] Ke genye piwâgo me
nye pwo ce naado celi wâé telé, ke me genye
pamwoiulé ne he ni céihi telé. [3] Be [genye âcéi]
Kériso, pana time e uce mulie me den cehi. Be
caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Me lé pipii me ta
go, ke woéo pana lé pipii me ta jo.* Psaume 69.10
[4] Ati ni pwooti he ni tii iitihi, ke caa te mi
tii, beme pacémunikenye. Be lé pamwoiukenye,
beme ubwo ni céihi tenye, he genye mwo ucéihi
ha a piuca [ni *adéihi na e caa te mi pii ânebun
wo Padué]. [5] Be a piuca me a pipamwoiuhi, ke
e te âbé mu ko Padué. Ke weeng mwo na e ne
a niihenye beme nye cumang. Ke wâé heme e
pwo me céiu gewé, ke me geé piténedekewé,
pwohewii a huô te Kériso Iésu. [6] Ke é mu ko
anaa, ke geé o tai pipaunu Padué, pa Caa te
Padaame henye Iésu Kériso.
[7] Geé pihegikewé ehi, pwohewii a bwo
hegikewé te Kériso. Ke me wonaa, ke lé o
pipaunu Padué [ne ni apulie].

E âbé wo Kériso me de ati ni bele

[8] É pii tewé pie: E âbé [ne éni pwo bwohemwo]
wo Kériso, beme e eabwé te lépwo *Juif, ke me
e habwii pie wo Padué, ke e caa pacuwohi nina

15:2 15.2 1 Korénit 10.24,33 **15:3** 15.3 Psaume 69.10 **15:4** 15.4 2 Timoté 3.16 **15:7** 15.7 Roma 14.1 **15:8** 15.8 Mataio 15.24

e caa pii ânebun te ni watihenye.
9 Ke lé o te
pipaunu mwo Padué ne ni béén na time lé uce
Juif, ko a bwo wâé nang ne kolé. Be caa te tii ne
he ni tii iitihi pie:

É o pwonyebi da;
me é pipaunuhi a niim
ne ha awieme ni bele.

Psaume 18.50

10 Ke caa tii ne mwo ha a céiu duaan pie:

Geé tai pipwodéén,
wogewé ni bele.
Geé tai pwonyebi
me a bele te Padué.

Deutéronome 32.43

11 Ke a céiu mwo, ke:

Me lé pipaunu Padaame
ne ni apulie ati.
Geé pwonyebi da a wâé ten,
wogewé ni bele!

Psaume 117.1

12 Ke e pii mwo wo péroféta Isaia, pie:

*E bo cuwoda pa piebehi Jessé**
ke e bo pihuôhi ati ni bele.
[Te é mu kon, ni pipwowâé,
na e âbé mu ko Padaame.]
Te é mu ko weeng,
me lé céihi ne kon.

15:9 15.9 Psaume 18.50; Apostolo 3.25 **15:10** 15.10 Deutéronome 32.43 **15:11** 15.11 Psaume 117.1 **15:12** 15.12 Ésaïe 11.10; Pii Beetihi 5.5 * **15:12** 15.12 Jessé—Pa caa te pa daame Davita, pa piebehi Iésu Kériso. Omehi Mataio 1.1–6, Apostolo 13.22.

Ésaïe 11.10

13 Be wo Padué na e ne tenye a céihi, me nye
mwo ucéihi [ati ni wâé na e bo ne tenye]. Wâé
heme e pwo me hején ne kowé a péém me a
pipwodéén. Be me wonaa, ke o ubwo da a céihi
tewé, mu ko a junuu a *Jenen Iitihi, ne ha a bwo
ucéihi nen dewé.

E pipwoeabwé te Kériso wo Paulo

14 Lépwo bééng ne ko Kériso, é temehi pie,
wogewé, ke ni apulie na wâé gewé. Ke geé
temehi ehi [a bwo mulie ha a mulie na mwom-
won]. Ke jan ne kowé me geé pipacémunikewé.
15 Kehe icehi ana time uce piwâ jo, me é
paniimihi tewé ne ha a tii ce, nina geé caa picaa.
Be wo Padué, mu ko a *pipwoééhe tice ja kon
den, 16 ke e pwo me é pieabwé te Kériso Iésu me
dewé, wogewé na time geé uce Juif. Ke é caa pé
lé céiikewé a Pwooti Wâé ten, beme geé utepanu
te Padué, na wâé me den. Be e pipégalikewé,
beme geé apulie ten, ko a Jenen Iitihi†.
17-18 Ke é te junihe pipwodéén kuti ko a penem
dong me de Padué. Time é uce pipii dong ko ce
béé naado, kehe é te pii cehi ana e ne me é pwo
wo Kériso, be céiu gemu me weeng. Ke e ne me
lé piténede Padué wo lépwona time uce lépwo
Juif, mu ko a pwocihe me a huô tong. 19 [E pwo
me tuie mu kong] ni inenaado ne ha a junuu a
Jenen Iitihi; ni naado na lé téetihi ne ni apulie.

15:16 15.16 Roma 1.5, 11.13 † **15:16** 15.16 Dernière phrase—Grek: A Jenen Iitihi, ke e pwo me iitihi ke wâé te Padué a âpwailo.

Tabuhi mu *Iérusaléma, die ha a duaan Iliri, ke
é caa pipatemehi pitihi a Pwooti Wâé ko Kériso.
20 Weengaa a penem dong na te junihe wâé
tong: a bwo pipatemehi nen dong a Pwooti Wâé,
ne he ni piduaa amu na time lé mu uce téne a
pwooti ko Kériso. Be time é uce bahi ne mwo
pwo a paan na e caa ne wo pace céiu‡. 21 Be é
âcehi ana tii ne he ni tii iitihi pie:

Time lé uce téne ce pwooti kon;
Te tice apulie celi pipatemehi telé
[a Pwooti Wâé].
Kehe lé bo tai alieng,
me temehi [Padaame].

Ésaïe 52.15

A bwo engen de Paulo

22-23 Hiwon ni benaamwon na nimung me é
âdé caniêkewé, kehe icehi ana te cuwo ko pipééo
na a penem naa. Ke é jenaa ni, ke é caa
panebwénihi a penem dong ne ha amu ce. 24 Ke
é piniimihi pie, hemepie é o caa â Espagne, ke é
o mwo âdé cuwo pelewé [ne *Rome]. Be o wâé
ne kong, heme wonaa. Ke é alecehen, ke geé bo
picani tong, ne ha a bwo engen dong.
25-26 É jenaa ni, ke é â Iérusaléma, be é pé
ngen a âpipati na lé ne wo lépwo acéihi na élé
Macédoine me Akaï [na time lé uce Juif]. Be lé
ileéo pie, me é pé lé a âpipati telé, ne te lépwo
[Juif] na lé céihi ne ko Iésu, na élé Iérusaléma.

15:20 15.20 2 Korénit 10.15–16 ‡ **15:20** 15.20 2e phrase—Be time uce nime Paulo me e pé me den a penem de pace céiu. **15:21** 15.21 Ésaïe 52.15 **15:22-23** 15.22 Roma 1.13 **15:25-26** 15.25–26 Apostolo 24.17; 1 Korénit 16.1–4; 2 Korénit 8.1, 9.2,12

Be é pele lépwonaa, ke mwo te hiwon nina tice
delé. 27 Lé te junihe pipwodéén kuti wo lépwo
Macédoine me Akaï, na lé picani telé ko ni delé.
Be lé caa te junihe hegi mu kolé ni adéihi ne he
ni pwonimelé.
28 Mepie é ne telé ati [ni mwani] ke é bo âdé
pelewé, hemepie é â Espagne. 29 Ke é caa temehi
pie, é o pé lé céiikewé a adéihi na hején, mu ko
Kériso.

Geé pwoiitihi me dong

30 Lépwo bééng mu ko Kériso, é ilekewé pie,
me geé te mwoiu ko pwoiitihi te Padué me dong.
Be nye caa pimu ibu ne ha a céihi ne ko Padaame
Iésu Kériso, ne ha a pipwoééhe na e ne tenye na
a Jenen Iitihi.
31 Geé pwoiitihi, beme time lé uce pwotahi
ne kong wo lépwo *Judé na muhi telé me lé
céihi ne ko Kériso. Ke geé pwoiitihi mwo me de
lépwo acéihi mu Iérusaléma, beme lé o hegi ehi
a bépicani na é pé nge céiilé. 32 Ke é alecehen,
ke mepie nime Padué, ke é o âdé céiikewé ha a
pipwodéén. Ke wieli o jan me é mwo mwaale
pelewé.
33 Wâé heme e mu pelewé ati wo Padué, pana
e ne a péém! Amen!

16

Adéikewé

15:27 15.27 1 Korénit 9.11 **15:29** 15.29 Roma 1.11 **15:30** 15.30 2 Korénit 1.11; Kolosé 4.3; 2 Tésalonik 3.1

1 [Geé hegi ehi] Fébé*, ê béénye ne he nii
Kériso. Ê toomwo dikone ne Cenkré†, ke ê
toomwo na wâé nang. 2 Geé hegieng ehi ne
he nii Padaame, pwohewii a bwopwonen denye,
wogenye ni acéihi. Ke geé picani ten ne he ni
naado ati, be weeng, ke te junihe hiwon lépwona
e picani telé, die kong mwo.

3 [Hiwon ni béén ne pelewé, na nimung me]
geé pii telé mwo a bwocu tong:

Ne te [lu aadomwin] Priscile me Akilas, na geme pipenem ibu me woilu me de Kériso
Iésu. 4 Time uce piwâ julu me lu ne ati,
die ko a bwo patupwo ne ni mulihelu, me lu picani tong. Ke te junihe eânimung delu. Ke lé te temehilu mwo ati ne ni *puco te ni acéihi na time lé uce *Juif;

5 Me de ati ni acéihi na lé pitapitilé ne ha a pomwa telu.

Me de pa bééng, Épénète, pana e mi céihi ne ko Kériso, ne ha a province Asia;

6 Me de Maria, êna e te junihe penem me ubwo me dewé;

7 Me de Andronikus me Junias, lupwo âjiénung juif, na geme mu ibu he karépu. Lupwo *apostolo na te junihe pwonaado ne kolu‡, na lu te mi céihi kojaéo;

---

* 16:1 16.1 Fébé—Wieli wo weeng na e pé ngen a tii te Paulo nge céii lépwo acéihi ne Rome. † 16:1 16.1 Cenkré—A pwomwo ubwo na a atii ne ong ne Korénit. 16:3 16.3 Apostolo 18.2 ‡ 16:7 16.7 Lupwo apostolo na te junihe pwonaado ne kolu—ai Lé pii me wâé julu wo lépwo apostolo.

8 Me de Ampliatus, pa ju béény ne he nii Padaame;
9 Me de Urbain, na gemu pipenem ibu me de Kériso;
Me de pa ju béény Stakis;
10 Me de Apelès, na e habwii ehi pie, pa apulie na e mwomwon ne ko Kériso;
Me de ni béén na élé ha a pomwa te Aristobule;
11 Me de pa âjiénung, wo Érodion;
Me nina élé ha a pomwa te Narcisse, na lé céihi ne ko Padaame;
12 Me de lu toomwo, wo Trifène me Trifose, na lu te junihe penem me ubwo me de Padaame;
Me ê ju béény Perside, be wo ênaa mwo, ke e te junihe penem me ubwo me de Padaame;
13 Me de Rufus, pa eabwé te Padué na pwon-aado ne kon, ke me de nyaa ten, na é te pééeng mwo me ê nyaa tong;
14 Me de Asinkrite, me Flégon, me Ermès, me Patrobas, me Ermas, me ni béé béénye ne ko Kériso na élé pelelé;
15 Me de Filolog me Juli;
Me de Néré, me ê pwaadeniin, Olimpa, me ati ni acéihi na élé pelelu.

16 Wogewé ati, ke wâé heme geé pipwobwocu
tewé, pwohewii a bwopwonen de ni acéihi ne
ko Kériso. Ke lé ne mwo lé ni bwocu tewé, ati ni
puco te ni acéihi ne ko Kériso.

Bénebwéne pwooti

16:13 16.13 Maréko 15.21 **16:16** 16.16 1 Korénit 16.20; 1 Pétéru 5.14

17 Lépwo bééng ne he nii Kériso, [pwo a
céiu naado na nimung me é pii tewé]: Geé
pipwocile lépwona lé papiidenihi a puco tewé,
ke lé pwobwonihi ni pwooti na geé caa hegi, ke
lé tanahi ni céihi te ni béén. Geé nemwo pimu
ibu me woélé. 18 Be time lé uce pieabwé te Kériso
Padaame henye. Be lé te âcehi nina nimelé kon
na ta§ [me ni patén delé]. Ke lé te ju penem de
pa apulie ne ko ni nalé, ke lé pihaami ni béén na
mwo wahin ni céihi telé, ke mwo time jan me lé
temehi ehi a bwomune a ta*.
19 Mepwo é ne kowé, ke é pipwodéén, be lé
alihi ati ne ni apulie, pie geé piténede Padaame.
Ke wâé heme geé ali ehi, beme geé pwo ana wâé,
ke me geé cela ko a ta. 20 Ke wo Padué, pana e
ne a péém, ke e pwo me geé caaite *Caatana.

Wâé heme e adéikewé wo Padaame Iésu Kériso, ha a *pipwoééhe tice ja kon den. Adéikewé!

Pwobwocu te ni béén

21 Lé pwobwocu tewé mwo wo Timoté, pa
bééng ko penem, woélé me lépwo âjiénung juif,
wo Lucius me Jason me Sosipater.
22 Ke woéo mwo, wo Tertius, na é tii a tii ce,
ne he nii Paulo, ke é pwobwocu tewé, ne he nii
Padaame na e neibukenye.

16:17 16.17 Mataio 7.15; Tit 3.10 **16:18** 16.18 Filipi 3.19; 2 Pétéru 2.3 § **16:18** 16.18 Nina nimelé kon na ta—Grek: Ni nalé. * **16:18** 16.18 Ni béén na mwo wahin…a bwomune a ta—Grek: Gens simples. **16:19** 16.19 Roma 1.8; 1 Korénit 14.20 **16:20** 16.20 Genèse 3.15 **16:21** 16.21 Apostolo 16.1−2, 19.22, 20.4

23 Ke e pwobwocu tewé mwo wo Gaïus, na é
pimu pelen. Be lé pitapitilé nelang ati ni acéihi.
Woilu mwo, ke lu pwobwocu tewé wo Éraste, pa
awéihi mwani te a pwomwo ubwo, me Kartus,
pa béénye ne he nii Kériso. { 24 Wâé heme
e adéikewé ati wo Padaame Iésu Kériso, ko a
pipwoééhe tice ja kon den. Amen.}

Pipaunu Padué

25-26 Genye pipaunu Padué na e haabwén, ke é
jenaa, ke é dieli mwo. Weeng na e bo pwo me
mang a céihi tewé, ne ko a Pwooti Wâé ne ko
Iésu Kériso na é patemehi. Be anaa kuti *a bwo
niimihinaado ten na e ha aduwo mu ha atabuhi
kon. Ke é jenaa ni, ke e pihuôhi wo Padué pie,
me pii beetihi a pwooti naa te ati ni bele na time
lé uce Juif, ne he ni tii te lépwo péroféta. Ke é ko
anaa, na lé o bo céihi ne kon, me piténedeeng.
27 Nye pipaunu Padué na te céiu nang, weeng
na e temehi ati ni naado. Ke a den *a wâé mu ko
Iésu Kériso dieli mwo.

Amen!

16:23 16.23 Apostolo 19.9; 1 Korénit 1.14 **16:25-26** 16.25 Roma 1.5; Éféso 1.9, 3.5,9; Kolosé 1.26

Tii Iitihi: Élele Iitihi na mwo Coho

Cemuhî: Tii Iitihi: Élele Iitihi na mwo Coho (New Testament)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cemuhî

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
f8ee0ae8-19d4-5493-b0f2-3132fc194785